

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXIV. évfolyam 3. szám

BUDAPEST

2015. május-június

Tartalmunkból

- A reformáció és az oktatás éve (8. old.)
- Minden értelem feletti békeség (10. old.)
- Örülök köszöntése (12. old.)
- Hiteles keresztyénség (15. old.)
- Miniszterelnöki vallomás (16. old.)

Lobogj, lobogj!

Lobogj, lobogj pünkösdi LÉLEK,
Lángja minden szent szenvedélynek!
Égesd ki a bűnt életünkől,
s lelkünk is Veled repül föl.

* * *

Lelke által

Lelke által élünk, ha élünk,
általa van élő reményünk,
láncok közt is erőnk, hatalmunk',
ATYÁNK örök pecsétje rajtunk.

* * *

Bennünk

Istent senki nem látja,
de mert LELKÉT nekünk adja,
minden napon, minden órán
bennünk válik láthatóvá.

* * *

A Szentlélek által

A SZENTLÉLEK által JÉZUS van velem,
A SZENTLÉLEK által bővülködhetem.
A SZENTLÉLEK nélkül egyedül vagyok,
meglepnek s legyőznek a hétköznapiak.

Füle Lajos

A Lélek, a víz és a vér

Írta: Dr. Viczián Miklós

„Ő az a Jézus Krisztus, aki eljött víz és vér által: nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által; a Lélek pedig bizonyosságot tesz róla, mert a Lélek az Igazság. Mert hárman vannak, a kik bizonyosságot tesznek, a Lélek, a víz és a vér; és ez a három egy” (1Jn 5,6-8).

Állapítsuk meg előljáróban, hogy ez az igeszakasz – mint a teljes Szentírás – Jézus Krisztus egyedülálló isteni személyéről ad kijelentést. Avval az alázattal vizsgáljuk tehát a tartalmát, hogy itt Isten az Ő örök tervébe enged betekinteni. Ennek a tervnek a része a teremtési rend helyreállítása, a megváltás műve.

Jézus Krisztusról itt azt tudhatjuk meg, hogy víz és vér által jött el.

Az eljött magában hordja annak kijelentését, hogy eljövetele – ott a betlehemi jászolban emberré létele, vagy pontosabban még Názáretben a Szentlélektől fogantatása – előtt is volt már. Az Ige más helyiből tudhatjuk, hogy a világ kezdete előtt, az időn és téren kívül már létezett (Jn 17,24). Onnan lépett be a tér és idő világába, a teremtett világba, a történelem egy adott pillanatában, egy adott földrajzi környezetbe. Eljött.

A víz és vér földi pályájának sarokpontjait jelöli ki. Keresztelő János a Jordán partján megtérésre hívta a választott népet, mondván: „Térjetelek meg, mert elközelített a mennyeknek országa.” (Mát 3,2) Elközelített, és eljött Jézus Krisztus személyében, aki egyszer csak meg is jelent a Jordán partján. „Amikor pedig Jézus megkeresztelkedett, azonnal kijött a vízből, és

íme, megnyílt a menny, és látta, hogy Isten Lelke galamb formájában aláereszkedik, és őreá száll. És hang hallatszott a mennyből: »Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm«” (Mát 3,16-17). A Szentháromság csodálatos összhangját engedi itt meglátnunk az Ige: az Atya kijelentését szeretett Fiáról a Lélek által. Jézus Krisztus nyilvános földi munkája evvel az atyai pecséttel kezdődik a víz által. Földi útjának a végső állomása pedig a Golgota, amelyet a vér – az új szövetség vére – jelöl ki.

Azonban a Szentlélek az, aki hitelesíti, élővé és személyessé teszi számunkra a

víz és vér által kijelölt isteni üdvtervet. Az ószövetségi törvény szerint két vagy három tanú egybehangzó vallomása hitelesítette az igazságot. János is három tanút vountat fel, melyek közül kettő törté-

nelmi esemény, időhöz és helyhez kötött, de a harmadik egy személy, a Szentháromság Isten harmadik személye, akiről azt mondja: a Lélek az Igazság. Amit a Lélek kijelent, ahhoz nem is kellene több tanú. Amikor a próféták hirdették, hogy így szól az ÚR, akkor nem hívtak más tanút segítségül. Amikor Jézus tanított, nem volt szüksége más tanúra, mert a Szentháromság Isten maga az igazság. Tehát, amit a Lélek kijelent, az egymagában is hiteles, mert a Lélek az Igazság. Ezért, amikor a 8. versben mintegy összefoglalja János az előzőeket, akkor már az élire teszi: „a Lélek, a víz és a vér; és ez a három egy”. Bolyki János úgy fordítja a János leveleire írt kommentárjában*, hogy „ez a há-

A Lélek, a víz és a vér

rom egy felé halad”, ugyanazt az igazságot adja tudtunkra.

A víz és vér kijelölte Jézus Krisztus földi szolgálatát, de **a sákramentumokban tovább él ma is**, a keresztelés és az úrvacsora jegyeiben. A keresztelés a szövetség jele, az Isten népéhez tartozás ígérvénye. „A vízzel való külső leöntést maga Krisztus rendelte, és egyúttal azt ígérte, hogy az ő vére és Leke az én lelkem tisztátalanságát, azaz minden bűnömet oly biztosan lemossa, mint amilyen bizonyosan leviszi külsőleg a test szennyét a víz, amellyel megmosakodom” – valljuk a Heidelbergi Káté szavaival (HK 69.). Az úrvacsora pedig Jézus Krisztus megtörtétt testére és kiontott vérére emlékezteti újra meg újra a vele élő, hálás gyülekezetet. „E látható szent jegyekkel és e záloggal biztosít afelől, hogy Szentlélek munkája által oly bizonyos részesekké tesz minket az ő testében és vérében, mint mily bizonyos e szent jegyeket az ő halálának emlékeztetere testi szánkkal magunkhoz vesszük” (HK 79.).

A víz és vér biztosít minket továbbá arról is, hogy Jézus Krisztus **a keresztfán valóságosan meghalt** a mi bűneinkért, mert amikor „*az egyik katona lándzsával*

átszúrta az oldalát, azonnal vér és víz jött ki” (Jn 19,34). Szükségesnek látta az apostol lejegyezni ezt, mint a halál biztos jelét, mert gondja volt rá a sátánnak, hogy már rögtön feltámadása után elhíresztelje Jézusról, hogy nem is halt meg. Ezek a tévtanítások ismét szárnyra kaptak napjainkban a Judás evangéliuma, a szent grál és egyéb megtévesztő iratok formájában.

Meg kell említenünk végül, hogy aki a Károli Gáspár fordítása szerinti Bibliát olvassa, az a János első levelének 5. fejezetében a 7-8. versekben bővebb szöveget talál:

„Mert hárman vannak, a kik bizonyosságot tesznek *a mennyben, az Atya, az Ige és a Szent Lélek: és ez a három egy. És hárman vannak, a kik bizonyosságot tesznek a földön*, a Lélek, a víz és a vér; és ez a három is egy.”

Vajon miért maradt ez ki minden újabb fordításból, így a Magyar Biblia Tanács úgynevezett új fordításából, a Ravasz László féle Újszövetségből (a Gedeon-Bibliából), vagy a magyarázatos Károli Bibliából is? Hisz minden szava összhangban van a szentírási kánonnal!

Valóban, nem a szöveg tartalma, hanem szerzősége, eredete indokolja, hogy a

Szentírás kánonjába mégsem vették bele. Ugyanis a ránk maradt korai görög nyelvű Újszövetségeken nem találjuk a fentebb dőlt betűvel szedett szövegrészt – melyet a bibliatudósok Comma Johanneumként (jánosi szövegrészlet) jelölnek –, hanem az csak a későbbi latin fordításokban jelenik meg. Luther Márton „ügyetlenül betoldott szövegnek” tartotta. Kálvin János is tudott arról, hogy ez csak latin közvetítéssel később került János levelébe, de azt tartotta, hogy „lehető legjobban belesimul a kontextusba”. Károli ezek ismeretében készített fordításába így került bele.

Mi is valljuk ugyan, hogy az Atya, a Fiú és a Szentlélek egy: a Szentháromság egy örök, igaz Isten, de János itt a levelében Jézus Krisztus egyedülálló nagyságát kívánja felragyogtatni előttünk, mint *aki legyőzi a világot, aki eljött víz és vér által, és a Lélek pedig bizonyosságot tesz róla, mert a Lélek az Igazság.*

Kívánom, hogy pünkösöd ünnepén a Lélek győzzön meg Téged is Presbiter Testvérem, mert csak *víz és vér által* – a bűnbocsánat fürdője, és Krisztus helyettünk vállalt szenvedése által – válhatunk Isten gyermekeivé, és a mennyei örökség részeseivé!

* Bolyki János: A tanuvalomás folytatódik – Osiris kommentárok a Szentíráshoz. Bp. 2008.

A pünkösdi csoda – Isten minden népnek a maga nyelvén szól

Az első pünkösöd leírása szerint a Szentlélek betöltötte az apostolokat és úgy kezdték el Isten nagy dolgait hirdetni, hogy az őket hallgató, többféle nyelvet is beszélő ünnepi zárandoktömeg egyen-egyenként, a saját nyelvén értette, amit mondtak. Fel is van sorolva, hogy mely országokból érkeztek (ApCsel 2,8-11). Ebben az időben érte el a Római Birodalom a legnagyobb kiterjedését, ami azt jelentette, hogy a teljes, akkor ismert civilizált világ a Birodalomhoz tartozott. Ebben benne volt a Földközi-tenger partvidéke, Észak-Afrika, a közel keleti országok, valamint Európa déli fele, egészen a Duna vonaláig. A hatalmas Birodalom igyekezett a leigázott népeket beolvasztani. Júdea is erre a sorsra jutott. A leigázott népeknek nem volt más választásuk, minthogy beilleszkedjenek ebbe a nagy politikai egységbe. Cserében élvezhették a Birodalom nyújtotta előnyöket. A PAX ROMANA, „A RÓMAI BÉKE” lényegében a római jogrendet jelentette, ugyanakkor bizonyos jólétet és jogbiztonságot is, hiszen akik polgárjogot szereztek, szabadon költöz-

ködhettek, kereskedhettek, használhatták a jól megépített utakat.

Júdea is római provincia volt, de a zsidóság nagy része, talán a többsége ebben az időben nem a történelmi Izrael földjén élt, hanem szétszórtságban, diaszpórában, a Birodalom szinte minden tartományában. Izrael népének szétszórása már évszázadokkal korábban elkezdődött. Kr. előtt a 6. században az asszír támadások elől menekülve nagyon sokan Egyiptomban kerestek menedéket és ott telepedtek le, majd az asszír-babiloni fogság idején sokan telepedtek le Babilóniában. Kisebbségi csoportok a fogság után sem jöttek vissza Izraelbe, hanem ott maradtak. Bizonyára voltak olyanok is, akik munkájuk, megélhetésük miatt költöztek más tartományba. A diaszpórában élő zsidók megőrizték hitüket, templomot nem építettek, hanem csak zsinagógákat, itt jöttek össze istentiszteletre, de itt nem volt áldozatbemutató. Nagy ünnepekre felmentek Jeruzsálembe. A Római Birodalom „hivatalos nyelve” elvileg a latin volt, de a legyőzött népeknek nem

Meglepődve tapasztaltam, hogy még művelt keresztény emberek is komolyan így gondolják, szó szerint értve ApCsel 4,13-at, ahol arról olvasunk, hogy ők „írástudatlan és egyszerű emberek”.

Az Újszövetség sok helyen nevezi az akkor ismert Szentírást – vagyis az Ószövetséget – egyszerűen „Írás”-nak (l. pl.: „Az Istentől ihletett teljes Írás hasznos a tanításra...” 2Tim 3,16). Az „írástudók” – akiket mai szóhasználattal törvénytudóknak, vagy az Ószövetség teológusainak nevezhetnénk – ennek korukban elismert szakértői voltak, s vindikálták is maguknak az értelmezés kizárólagos jogát. A 12 apostol egyike sem tartozott közéjük – ilyen értelemben voltak „írástudatlanok”! Ma laikusoknak neveznénk őket.

A zsinagógákban minden 30. évét betöltött zsidó férfi felszólalhatott és magyarázhatta az Írást. Ezzel a lehetőséggel élt maga Jézus Krisztus is, amikor megkezdte tanító, evangélium-hirdető szolgálatát (Lk 4,15-19). Miért volt ez lehetséges? Azért, mert a zsinagógákban megtanították a gyermekeket (legalábbis a fiúkat) a héber írásra. Nem kellett tehát gazdagnak, kiváltságosnak sem lenni ahhoz, hogy va-

NYITOTT SZEMMEL

Analfabéta apostolok?

laki megtanuljon olvasni. Az alapfokú – főleg vallási – ismereteket tehát elsajátították az egyszerű emberek is.

Számunkra, európaiak számára ez a gyakorlat első hallásra meglepő; éspedig azért, mert úgy tudják (helyesen méghozzá), hogy Európában a középkorban általános volt az írástudatlanság, s a reformáció idején kezdtek csak el ezen változtatni. Ennek azonban az az oka, hogy a középkori egyház kizárólag latin írásbeliséget tartott fenn, s az „egyházi renden” kívüli nép, amely saját nemzeti nyelvét beszélte, el volt zárva tőle. (Hogyan tanult volna írni-olvasni, amikor a nyelvet sem értette, amelyen írtak?)

Meg kell jegyeznem egyúttal, hogy az ókor civilizált népei körében (tehát nem csak a zsidóknál) sokan tudtak írni-olvasni. Európában a középkor óriási kulturális visszaeséssel járt.

...De forduljunk most ismét a Biblia felé, s gondoljunk Jézus keresztfájára! Ugye eszünkbe jut, hogy Pilátus 3 nyelven iratta fel rá: „Názareti Jézus, a zsidók királya”. Lett volna ennek értelme, ha nincsenek jelentős számban olyan emberek, akik el is tudják azt olvasni? A papi fejedelmek háborogtak és tiltakoztak, hiszen az evangélista szerint „sokan olvasták pedig ezt a feliratot a zsidók közül” (Ján 19,20).

Nincs okunk azt gondolni, hogy Jézus az átlagnál is tudatlanabb, netán buta embereket választott volna tanítványul. Csak a saját (vélt) bölcsességüktől eltelt, gőgös, s épp ezért taníthatatlan törvénytudókat mellőzte. Alázatos szívű, új tanítások („megmondott ... én pedig mondom nektek...”) befogadására nyitott tanítványokat választott!

Kövespataki László

tiltották, hogy a saját nyelvüket tovább használják, így alakult ki az a sajátos többnyelvűség, aminek nyomát találjuk az evangéliumokban is. E szerint Pilátus háromnyelvű, azaz latin görög és héber felirattal teszi közé Jézus keresztfáján elítéltetésének okát. Amikor ugyanis a rómaiak nemcsak a régi görög városállamokat, hanem Nagy Sándor hellén birodalmát is uralmuk alá hajtották, és a Birodalom részévé tették, akkor a görög kultúra teljesen átforgalmazta a római kultúrát. A görög nyelv olyan mértékig elterjedt az egész Római Birodalomban, hogy a fővárosban, Rómában is általános volt. A latin nyelvet inkább csak a katonaság és a közigazgatás őrizte tovább. Az Újszövetség könyvei is görög nyelven íródtak, hiszen így jutott el az evangélium minél több emberhez. A diaszpórában élő zsidók legtöbbször megtanulták a görög és a helyi nyelvet is, vagy a közös görög nyelvet beszélték sajátos helyi dialektusban. Közben nem felejtették el a héber nyelvet sem, hiszen a zsinagógai istentisztelet, különösen a Tóra, a mózesi törvény felolvasása továbbra is kötelezően héber nyelven történt.

A pünkösd ünnepe a zsidóknál az aratásért való hálaadás ünnepe volt, de ilyenkor, a páska után hét hét elmúltával, az ötvenedik napon emlékeztek meg arról, hogy a kivonuláskor megkapták a Törát, Isten törvényét. Tehát azt is ünnepelték, hogy Isten szól az ő népéhez. Maga a pünkösd szó is innen származik. A görög pentekoszté szó jelentése „ötvenedik”.

Aztán a Jézus feltámadása utáni első pünkösdkor megisméltődik a csoda, mint annak idején a Sinai hegyen, hogy Isten szól az ő népéhez, még pedig úgy, hogy az apostolok által hirdetett Ige mindenkinek a maga nyelvén szól. Egy hosszú felsorolást olvassunk a 9. és 10. versben: a legtöbb népnév egy kis földrajzi isme-

rettel ma is könnyen beazonosítható pl. Egyiptom, Líbia, Kréta szigete. De vannak olyan megjelölések, amelyek mára megváltoztak. Mezopotámia, a Tigris és az Eufrátesz vidéke a mai Irak területe. Az Ázsia név pedig az akkori „Asia minor” provinciát jelöli, ma Kis-Ázsiának nevezzük. Pontusz, a Fekete-tenger partvidéki területén és a Fekete- és a Kaszpi-tenger közötti területen egykor virágzó görögök által lakott területeket jelentette. Ide tartozott a mai Kis-Ázsia tengerparti része, a Kaukázus déli része is, de még a Krím félsziget is, ahol a görög városnevek máig őrzik a görög múlt emlékét. Hiszen a mai városnevek második tagjaként ismert „-pol”, a közismert polisz, azaz „város” görög szó lerövidült formája pl.: Szevasztopol és Szimferopol. A földrajzi nevek felsorolása után néhány más jelzót is olvasunk. A rómaiak megjelölés a római polgárjoggal rendelkezőket jelöli. Velük szemben jövevényeknek azokat nevezték, akik együtt éltek a rómaiakkal, de nem voltak római polgárok, a prozeliták olyan, a születésük szerint nem zsidók voltak, akik csatlakoztak a zsidóhoz, tehát pl. részt vettek a zsinagógai istentiszteleten, önként vállalták a mózesi törvényt. Tudunk arról, hogy az együttélés során a pogány népek számára sokszor vonzóvá vált a zsidóság, a szigorú egyistenhit, a bálványimádás elvetése és nem utolsósorban szigorú erkölcsös életük, különösen a házasságuk tisztasága tette őket szó szerint vonzóvá a többi nép előtt.

Ilyen sokféle hátterű, sokféle nyelvű gyülekezet volt tehát az apostolok ige hirdetésének a hallgatója és az első pünkösd csodájának a tanúja. Közülük Péter apostol ige hirdetése nyomán mintegy háromezren megtértek és megkeresztelkedtek. Így jött létre az első, a jeruzsálemi ősgyülekezet.

Dr. Győri István

Azt olvastam a Bibliában... (22.)

...hogy a házastársi kapcsolatban a férfi és a nő „...lesznek egy testté”. Már sok templomi esküvőn vettem részt, ahol ez az Ige elhangzott. Minél többet hallottam, annál kevésbé értettem. Minden alkalommal más hangsúlyt kapott az idézet. Volt, aki az utódra vonatkoztatva magyarázta: van benne anyai, meg apai kromoszóma. Volt, aki a rokonságtól való elkülönülés kifejezésének tekintette. Akadt jelképes magyarázó: közös érdekek, avagy a társadalom ősi és folyamatos megújulásának allegóriája. Mivel pedig az állam bizonyos kedvezményeket biztosít a házaspároknak, néhány deformálható nyugati országban „egyneműek” kapcsolatát is házastársi kapcsolatnak akarják minősíteni, hogy élvezhessék ennek állami előnyeit – gyermek nélkül.

* * *

Mivel sokadrendű az, hogy hol, ki, mit mond egy lehetséges katasztrófa árnyékában, mi inkább a mindent megelőző, magasrendű Szentírásra figyeljünk, s előzzük meg a katasztrófákat.

1. A Szentírás legelején – tehát nagyon fontos helyen – nem vallási szertartásokról, nem templomépítészeti előírásokról, nem papok képzéséről olvasunk (megannyi fontos dolog), hanem az ember eredetéről és léte céljáról. Az emberiség történelme azzal kezdődik, hogy Isten embert alkot. (Nevezhetjük őt Istennek, Godnak, Gottnak, Dieu-nek, Jahvének, vagy Jehovának.) Az emberterem-

tő Isten férfit és nővé alkotja az embert. Együtt és együvé! Nem az egyik Föld féltekén az egyiket, s a másikra a másikat. Egyszerre, egymásrautaltan. Nincs külön férfiember és nő-ember. A kettő együtt: EMBER. (Régi magyar ember fia házassodásakor azt mondta: „Ember lett a fiam!”)

A kommunizmus zűrzavart keltett az agyakban. Mielőtt rabbá teszi az embert, zavart kell kelteni a fejében. Kisebb gyermekeknek azt magyarázták, hogy az „Ős-sejt” valamely csillagzatról került (pottyant) e földre. Nagyobbaknak tudományosan adták elő: „Mennyiségi változások minőség-é változásokat váltanak ki. Így lett az élettelen anyagból élő világ.” Csak azt felejtették el, hogy a kevésből több nem lehet. Tíz forintból nem lehet száz forintot kiadni. Tíz deka lisztből nem lehet egy kiló kenyeret sütni. Az idegrendszerrel nem rendelkező anyag – választások évadján – nem káromkodhatik be a tv-be...

2. Az élővilág milliányi jelensége közül egyedül a nő és férfi kapcsolata részesül külön isteni áldásban, kap különleges hivatást és ehhez törvényeket. Az összes többi élőlény egy kijelentést kap útravalóul: szaporodjatok és sokasodjatok. Közhelyet mondunk: gépkocsit nem lehet bivalyszekér módjára hajtani, csak a KRESZ előírásai szerint. Házasságot csak – s kizárólag csak – isteni törvény szerint lehet igazán élni. Férfi és nő emberi kapcsolata tekintetében okoskodás – kártevés – szükségszerűen vezet katasztrófához. Ezért ember- és társadalomgyilkos minden olyan – akármilyen „nagyember” vagy „világszervezet” által – kimondott szólam, mely Isten törvényével ellenkezik.

3. A nő és férfi nem kizsákmányolásra kapta a Kozmoszt, hanem gondviselés céljából. Utódait erre neveli.

Az 1Móz 1,24-et csak hívő és csak magyarul beszélő ember értheti. Ugyanis a házasságban a férfi és a nő nem matematikai képlet: $1+1=2$. Kizárólag a magyar embernek van szeme, füle, tüdeje, veséje, keze, lába. (Egyesszámban!) Ha egyiket elveszíti, akkor lesz belőle félszemű, félkezű, félvesejű (!) ember. Ez honfoglalás előtti időkben alakult így ki! A magyar embernek viszont nem egyebe, mint FELE-SÉGE, azaz: élete fele. Ezt még a XX. században egyes erdélyi falvakban is így mondták! A szép ének is így kezdődik: „A mi szívünk csak tehozád...” (227)

Dr. Papp Vilmos

Ekkor a félelem, amely Isten ítéletére emlékezteti, valamint a jámborság, amelynek segítségével csak azt teheti, hogy hisz, és meghajol a szent könyvek előtt, arra készítetik, hogy gyászolja magát.

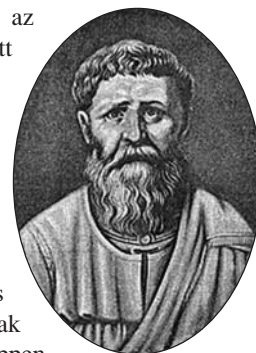
A keresztyén küzdelem II.7.10.

Bevallom, a fönti hosszabb mondatot inkább csak azért idéztem a maga teljességében, hogy legyen honnan megérkezni a mondatot befejező két szóhoz: *gyászolja magát*. Evvel természetesen nem kívánom jelentéktelenné tenni az előzményeket, nevezetesen azokat a belső stáciákat, amelyek megállásra készítetnek, s egyúttal a cél felé visznek, azonban mégiscsak a megérkezés a fontos, amely önmagában is kiindulópont lehet. Mert – valljuk be – istenfélelemről, jámborságról, hitről gyakorta hallunk, ám arról, hogy önmagunkat gyászoljunk lehet, sőt kell, arról nem. Olyan ez, mint egy nem várt hatalmas reveláció, amely a lét-bódulatból magunkhoz akar téríteni. Egyszerre megdöbbsz és rá-

Apropó

döbbsz, hogy a gyász önmagunk felé is irányulhat. Mi több, ez életfontosságú. A gyász: találkozás a halállal. Találkozás a *más* halálával, mégpedig az itt és most metszéspontján. Csakhogy Augustinus mélyebbre megy, mert ő megérkezett önmagához, s azt akarja, hogy mi is megérkezzünk, és találkozzunk saját halálunkkal. Látszólag visszafelé halad, az ítélet felől, de valójában a jelenről beszél, hogy aztán a jövőnk is rendben lehessen. De vajon megálltunk-e önnön *ravatalunk* fölött? Képesek voltunk-e, vagyunk-e kívülről és fölülről tárgyilagosan az Isten szemével látni halott önmagunkat? Jézus elsíratta népét, de Jeruzsálem nem tudott sírni és gyászolni önmaga fölött! Járunk-e önmagunk miatt feketében, vagy ahogy a niniveiek, zsákruhában, a halálunkkal való szembesülés, a megbánás és a rettegés öltözetében? Mert aki még nem látta ha-

lottnak önmagát, az még nem érkezett meg valós önmagához. Az még saját életerejében, cselekedeteiben és érdemeiben bíz, miközben tehetetlen, sőt halott. És e halott állapotnak egyik ismérve éppen

az, hogy az élet egyik jele, az Istentől való természetes félelem is hiányzik belőle. Bizony, bizony rá kell döbbszünk, hogy halottaink körébe mi is beletartozunk, önmagunk halottja vagyunk, s hogy helyettünk senki sem gyászolhat! Igen, megkaptuk zsoldunkat. *Érdemeink* a halálunk. De ha érdemeink nem, a *Lélektől* kapott *gyászunk életet hozhat*, és megtanulhatjuk „*az örvendező rettegést*” (Conf. 7.21.27).

Apostagi Zoltán

Ez a harc nem a végső!

A „Pátensharcról” van szó. Kérdezhetné az egyszeri presbiter, hogy az meg micsoda? Magyarországi Református Egyházunk egyik legnagyobb küzdelme a létért. Egyik leghősiesebb és legtiszteletreméltebb fél éve. Ekkor még senki sem felejtette el: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?!” Időpontja: 1859. szeptember 1. – 1860. május 15. Előzményei több, mint egy évtizedig mennek vissza. Utócsengése a kiegyezésig tart. (Ám még manapság is érezzük a császári rendelet, a „Pátens” káros és kóros hatásait...)

Ahhoz, hogy manapság betölthessük református hivatásunkat, a történelemből – hitvalló elődeink helytállásából – kell tanulnunk! Ez magában foglalja gyermekeink nevelését, családi életünk mindennapi rendjét, társadalmi elkötelezettségünket, kulturális életünket, hivatásadatunkat: életünk minden szeletét!

Balogh Péter – későbbi debreceni püspök – e küzdelem emblematikus személye. E nevet még álmlunkban is kell tudnunk. A kicsiny szatmári Nábrád szülötte (1792. II. 12.). 33 éven át Nagyszalonta lelkésze és környékének esperese. Az általa naggyá tett Debrecen püspökeként halt meg 1870-ben. Nem írt hosszú tanulmányokat, de Isten után neki köszönhető a debreceni kollégium megmaradása, mai épületegyüttese. Nem 33 évi esperesi, s néhány évi püspöksége tette nevét maradandóvá, hanem „csupán” csak életének egy perce, s abban is egy rövid kijelentő mondata.

Ennek megértéséhez vissza kell lapoznunk egyházunk történetében. A köztudatban tévesen, ill. nem megfelelően honosodott meg az, hogy István király térítette meg a magyarságot. *A magyar nép vezető rétege már Kr. u. 741-ben megismerkedett az Ótestamentummal.* A Kaszpi-tengertől északra, a Volga egyik szigetén, Itilben – a Kazár birodalom fővárosában. Ezidőben megismerkedett a héber nyelvvel is. S ekkor kezdett alakulni a magyar nyelv is, magába foglalva a héber nyelv számos jelenségét (pl. plurális helyett a duális; kezem – nem kezeim; félkezű ember stb.). Innen adódott – nemcsak a honfoglalás korában, de még 1944-ben is – a magyar-zsidó szolidaritástudat, melyet az 1944. március 19-ei megszállás sem tudott teljesen megtépázni! Ez a szolidaritástudat egyik oka az Alpoktól délre, de idővel római hatások alatt északra is áterjedő magyarellenességnek. Mindenesetre a Magyar Királyság területén – a Habsburg korszak kivételével – sohasem tudták áterőszakolni a római eredetű zsidóellenességet. Sőt! Amikor a szabadságharc során táborként ténykedett Ignatyjev cári tábornok belügyminiszter lett, óriási pogromokat szervezett. Úgy irányította a menekülőket, hogy se lengyel, se román területre ne mehessenek, hanem csak a mai Kárpátalja irányába, itt akkor Tisza Kál-

BALOGH PÉTER

mán vezetésével protestáns kormány vezette az országot. A menekülőket itt is pogromok fogadták volna. Tisza Kálmán, s valamennyi pártcsoporthoz tartozó protestáns tagja (Hermann Ottó Jókai Mórig) egyhangúan támogatták a miniszterelnököt. „Életüket mentőket segíteni kell!” A Habsburg korszakban religio és rebellio, protestánsellenesség és zsidóellenesség egy töről fakadt. (S történelemhamisítással párosult, amit a szocialisztikus kommunista történelemoktatás tovább hasznosított.) Ennek következtében a magyarirtó Ferenc Józsefből is Ferenc Jósikát kreált a Habsburg propaganda, a bécsi Kamarillából és Haynából pedig „sógort” csinált. S a magyar földműves is itt hagyta ősei földjét, és menekült a világ minden tájára. Neki nem kellett az ún. „boldog békeidők”...

A világosi fegyverletétellel elérkezettnek látták az időt a református egyház megsemmisítésére. A korabeli hadijog alapján az osztrák-orosz armádia azt csinált, amit akart. Magyarország összes szabadságharcát a Habsburg provokálta. Történelmi nagyjainkat pedig „összeesküvőknek” titulálta és ekként kezelte, azaz végezte ki többségüket. Már néhány nappal a világosi fegyverletétel után Ferenc József rendeletileg betiltotta a református egyház minden gyűlését. – Még az istentiszteleteket is. Egy hajdani josephstadti fogoly még a börtönben összeírta a hittestvér rabok fontosabb adatait. (A kézírásos lapok fénymásolatai itt vannak előttem.) 1853-ban ebben az egy várbörtönben 206 fogoly raboskodott 2-től 25 évig tartó „nehéz vas”-ban eltöltendő idő „reményében”. Ebből 87 a római catholicus, 86 a református, 13 a lutheránus.

Ezután jött az adminisztrációs elnyomás. Nemcsak az egybegyülekezés tilalma (2-3 személy), de a letelepedési tilalom a városokban. Sok huzavona után – mert Bécsben is voltak jóindulatú erők – 1859. szeptember 1-jén kibocsátották a Pátens (Császári parancs). Nem várt módon hatalmas ellenállás tört ki az országban.

Balogh Péter – akkor még helyettes püspök – a debreceni országos vásári sokadalom napjára tiltakozó gyűlést hívott egybe. Már kellő időben, szájról szájra ment a meghívó. Az egész országból egybesereglettek. A mai fő utca (a Nagytemplom és a Kistemplom közötti terület) feketélt a néptől. Lovaszedret vezényeltek ki ágyukkal. Az ezredes a szószék elé ment és elkiáltotta magát: „Őfensége nevében a gyűlést betiltom!”. Az idős, de hatalmas szavú Balogh Péter püspökhelyettes csak ennyit zúgott: „Isten őfensége nevében a gyűlést újra megnyitom!”. – Balogh Pétert és sokakat bebörtönöztek. Ez a mondat rengette meg a Habsburg birodalmat. Néhány hét múlva a császár visszavonta Pátensét. **DrPV**

DÉL-KOREAI TESTVÉREINK HITVALLÁSA A SZENTLÉLEKRŐL

Jézus Krisztus feltámadása után a Szentlelket az Atya és a Fiú elküldte hozzánk, hogy Krisztus megváltó munkáját a történelem végéig megjelenítse a Földön. A Szentlélek megőrzi a teremtett világot ama történelem során, ami az ember és a természet között íródik. A Szentlélek az, aki Jézus Krisztust megismerteti az emberekkel, és Isten gyermekeiből megformálja az új emberiséget. A Szentlélek az, aki megszenteli életünket és kegyelem, valamint imádság által aláztos étellel ajándékoz meg. A Szentlélek gyűjti össze a hívőket, s építi az egyházat, misszio-

náriusi elkötelezettséget teremt, a rejtett igazságot napvilágra hozza, leküzdi a gonoszt, és a világban a békességet munkálja. A Szentlélek ugyanazokat a dolgokat cselekszi, mint Krisztus és soha nem kerül ellentétbe Vele. Ő az, aki Isten képmását felépíti bennünk, készsé és hajlandóvá tesz arra, hogy Krisztus lábnyomát örömmel kövessük. A Lélekben való élet Krisztuséhoz hasonlóan élet másokért. Az új ember Lélekben követi Krisztus példáját, s azok barátjává lesz, akik gyengék, s akik az elnyomók vagy az elnyomó gonosz struktúrák ellen küzdenek. A Lé-

lekben való élet sajátossága az Isten iránti hála és az Ő magasztalása. Minden ajándék és találat a Szentlélek vezetése alatt és a mi Urunk szolgálatában áll mások javára: így a bölcsesség, a szeretet, a gyógyítás adománya, a tudás, az alkotó művészet és a szolgálát. Ha megféleldezzük arról, hogy a Lélek ajándékai Istentől jönnek, akkor fellengzősekké, önzökké válunk és kiesünk a kegyelemből. Mindenben a legnagyobb ajándékra, a szeretetre kell törekednünk. (Fordítás-részlet L. Vischer, Reformiertes Zeugnis heute c. könyvből, dr. békefy lajos)

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISÉG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII. Vilma királyné-út 5.
Telefon J. 340-43.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTÁZAR DEZSŐ
Folyóirat-szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Főszerkesztő:
CSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az összes presbitereknek
Kérjük az ORFÖK tagdíj felében jár.
Kérjük a presbiteriumokat, hogy ezt a tag-
díjat, amely évi 1 Ft, mulhatatlannal küldjék be.
Akkinek saját címére megy a lap, azoktól 1,20
Ft beállítását kérjük.

AZ „INSTITUTIO”

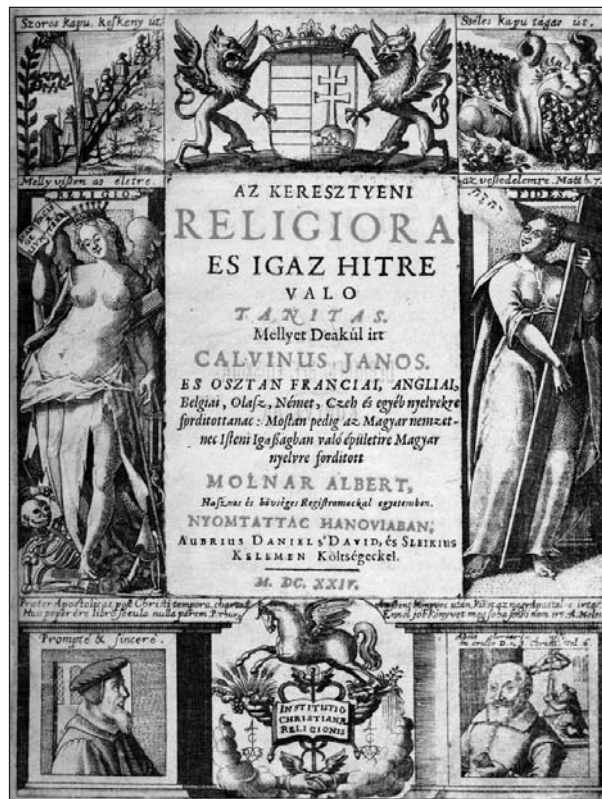
Már a címből sokan kitalálják, miről is lesz szó: Kálvin János főművéről. Erről, vagy inkább egy rövidke, de igen nevezetes epigrammáról, egy disztichonról szól *dr. Incze Gábor* (1898–1966) református lelkész, egyháztörténész előadása, melyet a *Magyar Presbiter* 1935. évi október havi számában olvashattak a presbiterek.

Az szent könyvek után,
kiket az nagy apostolok írtak,
Ennél jobb könyvet még soha
senki nem írt.

„Ez a fülünk és szívünk számára annyira kedvesen csengő kétsoros vers a fémjelző pecsétje annak a munkának, amelyet kezemben tartok, Kálvin János *Institutiója*, 1624-ben kiadott magyar nyelvű fordításának. A munkát most negyven száz esztendeje írta és előszavát éppen augusztus 23-án keltezte Isten kiváló reformátora, Anyaszentegyházunk hittudományi rendszerének és egyházkormányzati elveinek formába öntője, a „Szentlélek teológusának” tisztelt Kálvin János.

A magyar református kereszténység – folytatja az előadó – évszázadok során jól-rosszul annyi mindent átvett, beleplántált hazai talajunkba, sajátos turáni vérünkbe abból, amit Isten nyugaton termelt az evangéliumi egyházak dúsan termő gyümölcsfáin. Plántákat, oltógallyat, szemeket hozott Baseltől Edinburghig és Princetontól Utrechtig mindenünnen. Mi azonban magyar reformátusok, hatást, mintát követő, vagy csak csábító formát, gondolatot, frissítő színt, vagy csatarendbe állító riadó jelszót egyetlen egyet sem nyújtottunk a külföldi testvér-egyházak számára.

Amit mi átvettünk lelkendező örömmel, és Isten előtti mélyeséges hálaadással, az nemegyszer tökéletesebb lett, hangerősítővel sokszorozódott meg bennünk. Annak a

zsoltáros könyvek pompás dallamai például, melyeket ugyanaz a Szenczi Molnár Albert fordított magyarra, aki Kálvin *Institutióját* ültette át [...], annak a zsoltáros

könyvek szívünkhöz nőtt melódiái: *Kiadásom halld meg Isten, vedd fülembé az én könyörgésemet...* ellenséget rettentő dallamai: *Perelj Uram perlőimmel...* vagy: *A mi szívünk nem félne, ha az egész föld megrendülne...*, sehol a világon nem zengenek olyan fennen, magasán szárnyalva, mint éppen a dübörgő magyar kálvinista öntudaton keresztül.”

Az előadó végezetül ezekkel a sorokkal zárja eszme-futtatását:

„Boldog örömmel, magasztaló tisztességtevészel emeljük magasra ezt a sokszáz esztendőös könyvet, a *mi* könyvünket, *nagy magyar könyvet*, amely idegenből jött, és összekapcsol minket nemcsak az idegenel, hanem az Isten jól ismert kegyelmével, szeretetével, apostolainak útmutatása és az Isten ismeretét észével, lelkével kereső és megtaláló nagy reformátorának útkeresése által.”

Incze Gábor elmélkedését némiképp kiegészítve, pontosítva valójában nem ezt a főt idézett magyar nyelvű epigrammát írta *Thúri Farkas Pál* (?–1571) lelkész, tanár, hanem a latin nyelven írt eredetét:

Praeter Apostolicas,
post Christi tempora, chartas
Huic peperere libro secula
nulla parem.

Magyarra pedig szintén Szenczi Molnár fordította. Jól látható mindkét szöveg az 1624-es kiadás díszes címlapján, az író, s a fordító megjelölésével, szellemesen az eredeti latin a lent, baloldalon látható Kálvin arcképe, a fordítás pedig átellenben, Molnár Alberté fölött.

Dr. Kis Domokos Dániel

Mindennek pontosan utána jártam, hogy szép rendben megírjam neked...

Jelentés a Presbiter szolgálatáról és a tervekről

(Részlet az ideai Közgyűlésen elhangzott beszámolóból)

Ha 50 vagy 100 év múlva az érdeklődő utódok közül valaki visszatekint a 21. század elejére, s szeretné megtudni, mi is történt 2014-ben Kárpát-medence szerzte a magyar református presbiterek között, az jól teszi, ha fellapozza a PRESBITER hat számát, mert ennek 144 oldalán hű és lényegi dokumentációját fogja találni a legfontosabb eseményeknek, tartalmi súlypontoknak, igei hangsúlyoknak. Annak, ami Szövetségünk és református sáfáraink életét, látásait 2014-ben jellemezte. Ha most még azt is megüzenjük kései utódainknak, hogy mindez 262 cikkben fogalmazódott meg és került az Olvasók elé, s 164 fotóval, köztük 27 színessel látványában is igyekeztünk dokumentálni életünket, akkor igazán elég sokrétű forrást talál. S talán megállapítja: ezek az ősök, a 21. század első presbiteri, lelkeszei, gyülekezeti tagjai végezték dolgukat, szívük-eszük helyén volt. Lukács evangélista gondos tudósítói példáját igyekeztünk követni, s talán minden túlzás nélkül elmondhatjuk a Presbiteréről: „Miután sokan (például a mai közegyházi sajtó) vállalkoztak már arra, hogy írásba foglalják a közöttünk beteljesedett eseményeket, magam is jónak láttam, hogy miután elejétől kezdve mindennek pontosan utána jártam, szép rendben megírjam neked...” (Luk 1,1kk). Ez volt a Presbiter-nek 23 éven át, s az elmúlt évben végzett szolgálatának is a mozgató rugója, belső lelki koordinátája: mindennek pontosan utánajárni, szép rendben megírni a közöttünk történt eseményeket, amelyeknek igazi tárgya, tartalma, zsinórmértéke mindig Jézus Krisztus, az Ő evangéliuma volt. *Evangéliumi tényyszerűség, pontosság, hűség és szép rend*, ami lapunk minden számát hitem és látásom, s a szerkesztőbizottság imái, tervei szerint áthatja, meghatározza, jellemzi. Mit jelent ez?

Azt, hogy a közöttünk beteljesedett eseményeket 42 tudósítás, konferenciai beszámoló adta tudtul. Csak jelzésszerűen sorolom fel, hány helyről: Mezőkovácsháza, Berekfürdő, Marosvásárhely, Parajd, Szováta, Balazsér, Köröstarcsa, Törökszentmiklós, Budapest-Kálvin tér, Nagykágya/Érmellék, Lugos, Debrecen, Lajosmizse, Bácsfeketehegy, Ágya/Aradi Egyházmegye, Üllő, Cserépfalu, Óriszentpéter, Alsónémedi, Kolozsvár, Pécs-Kertváros, Nemesbikk, Nagyberég, Sárospatak, Tornagörgő, Hidalmás, Alvis, Velenca, Hódmezővásárhely. Mennyi hely, mennyi látás, mennyi közösségformálás, mennyi ima, ének, úri szent vacsora, beszélgetés, egymás hite általi épülés! És mennyi terített asztal! De legalább ennyire fontos az az 57 cikk, hat vezércikk, tanító, igeismeretet

megosztó írás is, ami hitből-hitbe szólt, református hitünket, hitvallásos egyházi kötődésünket erősítette. A rovatokban megjelent 72 írás ugyancsak új és építő, érdekes és értékes ismeretekkel kínálta meg az érdeklődőket: az Ige körül, a Nyitott szemmel, a Magyar Presbiter, a Presbiter munkamezeje, az Azt olvastam a Bibliában, az Apropos, az Agg Simeon, a Sorsok-énekeink háttérben, a Református vagy... és az öko-cikkek, de még a Szövetségünk életéből is mind-mind gazdagíthaták a lapunkat nyitott szívvel olvasókat. Köszönet lelkiismeretes, őszülve is friss lendülettel tanuló és tanító rovatvezetőinknek mindeztért.

Születést is ünnepelethetünk, két szerkesztőbizottsági tagunknak könyve jelent meg. *Farkas Márta Szerzek néki...*, *Apostagi Zoltán Isten mosolya* című könyvének örvendhetünk, melyek felkerültek a szemlélő rovat, a Presbiter könyvespolcára, de remélhetőleg olvasóink kezébe is.

2015-re előtekintve csak ennyit: ami jó, azt hűséggel őrizzük, ami kipróbált, ahhoz ragaszkodunk, a biblikus hit erősítésén, református karakterünk megőrzésén, a kárpát-medencei presbiteri integráción elkötelezetten munkálkodunk ez esztendőben is. 2017-ben, a reformáció 500. évfordulóján lesz lapunk jócskán 25 éves. Ennek méltó előkészítése jegyében várunk írásokat ideai számainkba is. Mivel a keresztyénülődés feljött szinte az ajtónkig, a migrációs hullám nyomása hazánkat és egyházainkat is egyre jobban eléri, foglalkoznunk kell folyamatosan az üldözöttekért mondott közösségi és egyéni imákkal. Ezekből is közlünk majd. És azzal, hogy a református templom, iskola, parókia, temető legyen ökoszigetté, ahol nem pusztul, hanem szépül, és megmarad az istenadta természet, táj, helyi sajátosság. Szóval, van mit tennünk. A munka sok, kérjük, küldj Urunk munkásokat, cikkeket, hű bizonyosságtevőket a te szőlőskertedbe, drága lelki édesanyánkhhoz, Magyar Református Egyházunkba 2015-ben is. Irgalmazz rajtunk, hadd lehessünk ennek a munkának napszámosai, és hű dokumentálói!

Megköszönve Urunknak mindig többre készítő megbízását, Testvéreinknek a figyelmet, kérem a Közgyűléstől jelentésem és tervezetem elfogadását ezzel a jánoszi Igével: „Ezek pedig azért írtattak meg, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében” (János 20,31).

(Részlet a közgyűlésen elhangzott beszámolóból.)

Dr. Békefy Lajos PhD
főszerkesztő

Felhívás az olvasókhhoz!

Szövetségünk részt kíván vállalni azoknak a problémáknak a megoldásában is, amelyek a magyar társadalmat terhelik. Ilyen problémát jelent az Isten által teremtett természet megvédése a felelőtlen emberi tevékenység olyan következményeitől, mint a szemét, a hulladék szétszórása parkokban, erdőkben, árkokban, vizeinkben, ami nemcsak a látványt rontja, hanem sok esetben mérgezi földjeinket, madarainkat, halainkat, természeti állat-állományunkat is. Erre *Dr. Békefy Lajos* főszerkesztőnk már több cikkében is felhívta a figyelmet.

Javasoljuk, hogy tevékenyen működjünk közre környezetünk megtisztításában! Ennek egy országos kampányára kerül sor május 14-16. között. Felhívjuk tagjaink, presbiteraink, gyülekezeti tagjaink, iskolásaink figyelmét erre a „**TeSzedd**” mozgalomra; regisztráljunk a részvételre www.teszedd.hu honlapon, amely alapján eszközöket (gyűjtőzsák, kesztyű) bocsátanak a regisztráltak rendelkezésére. A szemétyűjtést érdemes a templomkertekben, iskolakertekben, református temetőekben és az ezeket körülvevő parkokban kezdeni. Lelki megtisztulásunkhoz legyen méltó környezetünk megtisztulása is!

1517–2017 – A reformáció 500. évfordulójára készülünk

2015 – A reformáció és az oktatás éve

Az egyházi nevelés kérdése a hitvallások korában

A debreceni zsinat által jó 440 éve elfogadott II. Helvét Hitvallás XXV. fejezetéből van a következő idézet. „Az Úr lelkére kötötte az ő őszövségi népének, hogy a legnagyobb gondot fordítsák az ifjúságnak kisgyermekkortól való helyes oktatására... A gyülekezet pedig mutassa itt a maga hitét és buzgóságát a gyermekeknek katekizációra való járatásában, kívánva és örvendezve annak, hogy gyermekeit helyesen oktatják”. A Magyarázat a következő ma is megszívlelendő üzenetet fogalmazza meg: „Nem elegendő számunkra a kiegyensúlyozott magatartás, a műveltségben és tudományban szerzett kitűnő jártasság, ...ha szívük szerint nem hisznek, bármely tettetéstől és képmutatástól mentesen... Mivel senki sem születik egyből tökéletes mesterré, iskolákra van szüksége az egyháznak, olyan iskolákra, melyekben istenfélelemmel tanítják az egyházi szolgálatra és tudományra vagy bölcsességre rendelt ifjaknak a nyelveket, a szabad művészeteket, és a kegyességre vonatkozó tanítást, mindenekelőtt pedig a szent katekizmust... Tudatában voltak Isten emberei, hogy iskolák nélkül nem virágozhat és nem maradhat fenn az ő tudománya. Ezért szükségesek a keresztyén iskolák, amelyek felmutatják a próféták városát, és az egyházi szolgálók termő földjét... Azért hát a tiszta kegyességet kell tanítani az egyházi iskolákban, sőt a kegyesség legyen minden tanulásnak a célja. Mindjárt a kezdet kezdetén a tanulók köteletségévé kell tenni a káté elsajátítását.. Egyidejűleg jól meg kell ismerni a nyelveket és a tudományokat, s gyakorolni kell mind az írást, mind a beszédet. Mindenekelőtt száműzni kell a hittel szervezett keresztyén iskolákból a fényűzést és a kék hajhászását. Hadd virágozzék a szigorú fegyelem. Mert ha az ifjúság megromlik az iskolákban, és így romlottságban nő fel, mit várhatunk, amidőn az ilyeneknek egyházi tisztségeket kell betölteniük... Mivel pedig a helyesen vezetett iskolák biztosítják a gyülekezetek épségét, ezért legnagyobb gondal kell vigyáznunk mindnyájunknak, nehogy ebben a tekintetben bünt kövessünk el gondatlanságunkkal és aluszékonyságunkkal.”

A Heidelbergi Káté tételeiben a 103. kérdésre adott válaszban mondja ki az iskolák fenntartásának elengedhetetlen szükségességét. Azonban ez a negyedik parancsolatra vonatkozó felelet, amelyet a kommunista időkben megjelent káté-kiadásokból rendszeresen kihagytak, nem egyedüli káté-tanítás az egyházi oktatásról. Sőt a káté sokkal mélyebben kezeli ezt a kérdést, mintsem az intézmény védelmének a szintjén. El lehet gondolni, mekkora szállka volt a kommunisták szemében az egyházi élet, ha az intézményt még megemlíteni sem volt szabad, miután azt teljesen tönkretették. Az egyházi iskolának mint intézménynek lelkülete a 21. kérdésre adott feleletében lelhető fel. Idézem: „Az igaz hit nemcsak oly biztos ismeret, amelynél fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az Ő Igéjében kijelentett...” Az ismerni és elismerni Istent az egyházi iskola feladata, azonban ennek gyümölcse is van, illetve kellene legyen. A 86. Kérdésben a kérdés így hangzik: miért kell jól cselekednünk, erre a felelet második része

ekként szól: „...hogyan magunk igaz hite felől annak gyümölcseiből bizonyosak legyünk. Végül pedig, hogy a mi istenfélő életünkkel embertársainkat is megnyerjük a Krisztusnak.” Az első parancsolat értelmezése szerint is igen nagy feladat hárul az egyház nevelési szolgálatára. Így fogalmazzák ezt meg Ursinus Zakariás és Oleviánus Gáspár: „Az egyetlen és igaz Istent pedig igazán megismerjem, csak Ő benne bízzam, nagy alázatossággal és béketűréssel minden jót csak egyedül őtőle várják, és őt teljes szívemből szeressem, féljem és tiszteljem...” Az engedelmesség és az alázatosság korunk legnagyobb hiányai között vannak, többek között azért, mert az egyházi nevelés lebénításával nemcsak Isten irányába gyengítették el a gyermek jellemének kialakulását, hanem a szülőkre nézve is. Az ötödik parancsolat a szülők tiszteletét szorgalmazza, a 16. században még ezt így értelmezték: „...atyámnak, anyámnak és valamennyi előjárómnak minden tiszteletet, szeretetet és hűséget megadjak, és magamat minden jó tanításnak és büntetésnek illő engedelmességgel alávessem...”

Az Úr Jézustól tanult imádság „Szenteltessék meg a Te neved” kérését a Heidelbergi Káté így magyarázza: „Azaz adjad először, hogy Téged igazán megismerjünk, és a Te minden műveidben tüdőklő mindenhatóságodat, bölcsességedet, jóságodat, igazságodat, irgalmasságodat és igaz voltodat megszenteljük, dicsérjük és magasztaljuk, továbbá, hogy egész életünket, gondolatainkat, beszédeinket és cselekedeteinket arra irányítsuk, hogy nevedet miattunk szidalom ne érje, hanem szálljon arra dicséret és dicsőség.” Minden kommentár nélkül érzékletes az, hogy honnan távolodott el a világ, mivé lett a szentséget el-

veszített ember sorsa. Itt érzékelhetőek azok a célok is, amelyeket újra kell láttatni, és elérni. *Ki kell mondani: a nevelés szolgálata üdvösség kérdése.* Teljesen világi módon megfogalmazva olyan jövőépítés, amelynek várható eredményei már jelentkeztek a múltban, amikor oktatásügyben nem hanyagolták az egyházat.

A reformáció nevelői felfogását a reformátorok személyiségjegyeiből olvashatjuk le. Luther az állam és a városok fennhatósága alá rendeli a nevelés feladatát. Ebben benne van a szülő, és az akkori iskolarendszer kritikája egyaránt. Ő is a nemzeti nyelv elsődlegességét szorgalmazza, a klasszikus nyelveket azért, hogy a Bibliát eredetiben is olvashassák. Számára ez jelenti a keresztyénség alapját. Márpedig ha a nevelés célját nézzük nála, akkor azt a keresztyén ember megvalósulásában találjuk meg. Érdemes megfigyelni, hogy ennek ellenére nem idealizálja az embert, mert mint szülőt – mégha keresztyén is –, nem találja a nevelés legfőbb letéteményesének. Az egyház identitásának keresésében kiemelt helyet biztosít a történelem tanításának. Vallja, hogy a múlt megismerése azon túl, hogy önismeret, Istennek és az Ő egyházának ismerete is. Melancthon áll a pedagógiához a reformátorok között a legközelebb. A humanizmus gondolatát viszi tovább, elfordulva a skolasztikától egyre határozottabban ajánlja a latin és görög klasszikusokat. Lutherrel együtt elkészítik a reformáció

Gondolatok az imádságról

Sok mindent készültem írni, szépen megfogalmazni az imádságról. Hetek óta gondolkodom, meghallgatom, olvasgatom mások gondolatait az imádság témával kapcsolatban.

Hisz bármely módon igyekszünk hozzájárulni gyülekezeti életünkhöz, Krisztus egyháza építéséhez, az imádság szerves része (lehet) minden megmozdulásunknak.

Talán nevelésünk, személyiségünk és személyes lelki életünk hatással van imaéletünkre.

Van, ki rendszeresen és teljes nyitottsággal képes feltárni szívét, gondolatait Isten előtt. Van, aki nem.

Van, aki könnyen imádkozik mások jelenlétében, imaközösségben, házi (beteg-) látogatásnál, de van, akinek ez komoly akadályt jelent.

Sokan megtapasztaltuk: amikor legnagyobb szükségem lenne az elcsendesedésre, amikor legjobban vágnék belső szobámba, Isten Szent Lelke által ihletve, mindent az Úr Jézusnak elnyögni, pont akkor nem találok a szavakat. Gondolataim összevissza járnak, de egyben lelkemben kong a csend.

Minderről érdemes, értelmes elbeszélgetni, elgondolkodni.

Minderről szükséges elbeszélgetni, elgondolkodni, talán szükséges új lépéseket tenni.

A fent említett pontok különböző magyar közösségekből érkeztek hozzám, Felvidékről, Magyarországról, Tengerentúlról. Ezek szerint sok közösségben 'téma' vagy 'kérdés' az imádság.

De az elmúlt napokban nőtt bennem a vágy, hogy mégis másra vonjam a figyelmet.

Mögöttünk van Húsvét ünnepe. Pünkösöd felé tartunk. Készülünk megemlékezni arról, hogy Krisztus mennybe ment helyet készíteni számunkra. Készülünk megünnepelni Egyháza születését. Így ünnepelhetjük saját Magyar Református Egyházunk létét is. Minden örömmel, gondnal együtt, amivel jár a mindennapi egyházi, gyülekezeti élet. Viszont egyben említenem kell Krisztus

Egyházát a nagyvilágban, ahol úgy tűnik, növekszik a szenvedés, netán üldöztetés.

Erre szeretnék most összpontosítani. Talán Áldozócsüdtörtéktől Pünkösdig kereshetnénk a megszokottnál több lehetőséget az elcsendesedésre, a személyes és közös imádságra.

Legyünk őszinték. Valljuk be azt, ami közöttünk és Isten közt áll. Imádkozunk magunkért.

Imádkozunk családunkért, rokonainkért, szomszédainkért, munkatársainkért.

Imádkozunk gyülekezetünkért, presbitériumokért, lelkészekért, hitoktatókért.

Imádkozunk egyházunkért, Istenről elfeledkező, egyben Isten után vágyódó társadalmunkért.

Imádkozunk az egyház jövőjéért, az utánunk következő nemzedékekért.

Imádkozunk vezetőinkért, akkor is, ha nem értünk egyet (politikai) véleményükkel.

Imádkozunk szenvedő testvéreinkért a nagyvilágban. Nincsenek messze, nem elvont lények: testvérek. Sok keresztyén vesztette január 1. óta életét hite miatt, s hány emberletről nem tudunk? A sebesültek számát nem is említem.

Imádkozunk...

Végül, ami talán a legfontosabb: mindennap adjunk hálát. Hangosan vagy csendben. Egyedül vagy együtt. Emlékezzünk meg Isten hűségéről, Isten szeretetéről, mely megalapozhatja mindennapjainkat, mindennapi imádságainkat.

Nem mondom újat. Nem kérek újat. Csak biztatásként írom e sorokat. A megfáradtának, a félfő szívűeknek, az elfásultaknak, az örök-optimistáknak. Folytassuk elkezdett imádságainkat, imádkozunk friss (lelki) erővel.

„Istennel járni, lakozni, Szent étellel illatozni, Igaz hitben nem habozni: Jézus Krisztus, taníts, Taníts imádkozni!” (Kolozsvár, 1837, Ref. énekeskönyv 474)

Knolné Tüski Gabriella

2015 – A reformáció és az oktatás éve

első tantervét. Az oktatás nyelveként a latint határozza meg, feltételezve, hogy az anyanyelv már elsajátított anyag. Az osztályokat nem korosztályok szerint alakítja, hanem tudásszintek szerint. Egész napos, illetve heti programot készít, amelyben helyet ad a testnevelésnek, a diák- előadásoknak, a reggeli és esti áhítatoknak. Az ő elképzelésén nyugszanak később Brughenagen, Trotzenorf és Sturm módszerei, oktatási elvei.

Nevelési rendszert nem alkotott Kálvin János, azonban meghatározó volt mindaz, amit ezen a téren hátrahagyott. Az embert teokratikus világban tudja boldognak látni. Mindenben a teokrácia érvényesülését keresi. Erről szól a teológiája. Az ember feladata Isten akaratának feltétlen teljesítése. A nevelésben ez az elv teljesen újat hoz, ugyanis Isten akaratának a szolgálata eredeti pedagógia. Ennek megfelelni csak nagyon következetes és szigorú neveléssel lehet. Felismerte, és Bézával együtt gyakorolták is, hogy a diákokat magas erkölcsi szintre segítették, hogy ott az ön-

fegyelmzés eszközeivel teljesítsék a nevelés céljait. Ennek a pedagógiának akkora volt a visszhangja, hogy a római katolikusok is igyekeztek ezen elvek szerint iskolát teremteni.

A „metodus katechetike” kialakulása Isten Igéjének hirdetése és továbbadása körül bontakozott ki a 16. században. Érdekes nyomon követni miként alakultak a nevelési eszmék, és ezek mentén a pedagógiai elvek. Mégis a legizgalmasabb egyfelől abban fedezhető fel, hogy a hitvallásokban hogyan maradt meg Isten korokat átívelő rendelete máig érvényesen, másfelől a mindenkorai gyermek lényé: az alakítható, a nevelhető, aki mégis ennek ellenére lélek, Isten gyermeke, akit megszólít, és akinek lelke visszhangozza, azaz „echozza” (kataechozza) a mennyei szót.

Csúry István

királyhágó-melléki püspök

(Forrás: <http://www.parokia.hu/publikacio/cikk/235/oldal/4/> – részlet)

Minden értelem feletti békesség

A 35. „virágszombati” konferenciáról

Virágvasárnap előtti szombaton, március 18-án a bicskei templom adott otthont a Magyar Református Presbiteri Szövetség 35. Dunamelléki Egyházkerületi Konferenciájának. Központi témája „Isten irracionális békessége” volt a Fil 4,6-7 alapján.

61 gyülekezetből 190 presbiter és érdeklődő gyűlt össze a konferenciára. A nyitó áhítatot a Vértesaljai Református Egyházmegye új esperese, Szabó Ferenc tartotta a Fil 1,8 alapján. Magyarázva az „irracionális” jelzőt, általánosított, mondván: Isten legtöbbször irracionálisan cselekszik. Az irracionális békességet Krisztus szerzi, mert a magunk békessége elégtelennek bizonyul; anyagi békességünk törekeny és múlandó. A békességhez három ajtó vezet, mint a mányi templomnál: 1. az *öröm* ajtaja, amelynek láthatóvá kell válnia rajtunk; 2. a *szelídség* ajtaja, amely leginkább diakóniai szolgálatunkban vehető észre; 3. a *hálaadás* ajtaja, hiszen a református embernek van kiért és miért hálát adnia. A hálaadás a békesség előszobája. A megnyert békesség szolgálatra is kötelez, amint az Ige mondja: „Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát” (2Kor 5,18).

A helyi lelkipásztor, Máté János ismertette röviden a bicskei egyházközség történetét, majd a Szövetség leköszönő elnöke, dr. h.c. Szabó Dániel köszöntötte az egybegyűlteket. Dr. Szilágyi Sándor ügyvezető elnöki megnyitója után az első előadást dr. Molnár Róbert kübekházi polgármester tartotta „Békesség a politika viharaiiban” címmel. Saját életútja megtanította arra, hogy a napi hírektől, a politikától való elzárkózás hamis békességet ad. Békességünk nem is attól függ, ki van kormányon, attól sem, kinek a nyakában lóg kereszt, hanem attól, hogyan művelik a politikát. Tapasztalata szerint polgármesteri tisztében is a növekedés útja: egyre kisebbnek lenni; szelídség, kontroll, empátia a viselkedésben, de ne altassuk az embereket, hanem ébresszük fel annak átgondolására, mivel járultunk hozzá, hogy országunk ilyen mélyre süllyedt? A példa a politikában a bibliai Dániel, aki nem akart revánsot venni, nem alkudott meg a hatalommal és akinek békessége volt még a tüzes kemencében is. A pénz, a hatalom és a szex – ezek a politika és Egyházunk megromtói is. Ausztria példáját mutatta be, ahol az országot az emelte fel, hogy a parlamenti pártok meg tudtak egyezni az alapkérdésekben. Nem hallgathat az Egyház a politikai kérdésekben sem. A langyos vallásos embereket „kiköpi” az Úr! Az Egyházban sokszor

csak a horkolást lehet hallani... Befejezésül az 5Móz 5,33-at idézte: „Mindenben azon az úton járjatok, amelyet megparancsolt nektek Istenetek, az Úr, hogy élhessetek, jó dolgokat legyen és hosszú ideig lakhassatok azon a földön, amelyet birtokba vesztek”.

A közeli étteremben elköltött ebéd után dr. Erdélyi Judit kardiológus előadása következett „Békesség beteg állapotban” címmel. A Ján 14,27 felolvasása után a figyelmet a Róm 8,28-ra hívta fel, amelyben a Ravasz László által revideált Károli fordítás szerint ez áll: „Jól tudjuk, hogy Isten azoknak, akik őt szeretik – akik az ő végzése szerint hivatalosak – mindent javokra fordít”. Isten az egészségünk szuverén ura. A betegségben ne az okokat, hanem azt keressük: *mi célből vagyunk betegek?* Ennek felismerése teremt békességet bennünk. Az ilyen békesség állandó és stabil állapot, amely uralkodik a hívő ember – sokszor jogos – reakciói felett is. Jelentősége van annak, hogy az apostol köszöntéseiben a sorrend mindig „kegyelem és békesség”, hiszen a békesség is kegyelemből ered. Amikor keressük a betegség célját, sokszor várakozásra kényszerülünk, hogy meglássuk: hogyan hoz ki ebből Isten jót? Isten mindent a javunkra fordíthat, de nem biztos, hogy a változás rajtunk lesz nyilvánvalóvá és nem emel bennünket a többiek fölé! Sok beteget szinte feltámaszt a felismert és végzett szolgálat. Végül figyelmeztetett, hogy ne higyjünk az előrejelzéseknek a betegség kimenetelére vonatkozólag. Jó Sándor lelkészt idézte: „nem az hal meg, aki beteg, hanem az, aki következik”, amikor is Isten egyik tenyeréről áttesz a másikra.

Ezután Gyurkó Miklós, a Kárpátaljai Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke következett, aki elnézést kért azért, hogy a meghívóban jelzett „KRISZ” kárpátaljai együttes nem érkezett meg, betegségek miatt. Bizonyosságot tett arról, hogy 1992 óta, amikor találkozott az élő Krisztussal, hogyan vett részt ifj. Zimányi József evangélicációs sorozatán, majd 6 évig volt a szenvedélybetegeket mentő

misszió gondnoka. Az ukrajnai helyzetet vázolvá kifejtette, hogy ebben az értelmetlen háborúban, amelyet az ukrán kormány csupán terrorista akciónak minősít, vizsgálhatja Isten a hívő népet az Ige gyakorlati alkalmazásából. Szinte minden család szembe kell nézzen a bibliai Jób helyzetével: „Az Úr adta, az Úr vette el” (Jób 1,21b). Isten azért engedte meg a háborút, hogy az emberek Hozzá forduljanak, de türelme fogytán van. Országukban áremelések követik egymást és áprilistól a villany ára háromszorosára, a gázé hétszeresére emelkedik és a hadköteles férfiak nagy része átmenekül Magyarországra, otthagynván családját. Háború azonban nemcsak kívül, hanem az emberekben belül is zajlik, sokan szenvednek megköztözöttségektől, néven nem nevezett bűnöktől, holott nemcsak kívül, hanem belül is rendet kellene teremteni. A békesség forrása annak tudata, hogy örök életünk van, hogy az Úr „tollaival betakar téged, szárnyai alatt oltalmat találsz” (Zsolt

Presbiteri konferencia a Nagykunságban

Virágvasárnapot hívhatnánk az együtt örvendezés napjának is. Ezen a ünnepen együtt örül kicsi és nagy, lelkész és gondnok, presbiter és gyülekezeti tag. Ebben a közös örömnepben lehetett mindenkinek része, aki 2015. március 29-én részt vett a Nagykunsági Református Egyházmegeye már hagyományosnak mondható Presbiteri Konferenciáján Törökszentmiklóson, a református templomban. A virágvasárnapi gyülekezet betöltötte az egész templomot, és mindannyian együtt gyönyörködtek a gyermekekben, akik virágokkal a kezeikben, Istent magasztaló énekekkel vonultak be az Úr házába. Az ő őszinte hálaadásuk példamutató lehet mindenki számára. Erről hallhattuk prédikációban is. *D. Szabó Dániel* igehirdető a lelkekre helyezte, hogy mindannyiunknak személyre szabott feladata van, példát kell mutatnunk ebben a világban. Aki megtalálta a

maga szolgálati helyét, ott tud igazán kiteljesedni, örömmel bizonyosságot tenni. Legyen az lelkész, presbiter, vagy épp gyülekezeti tag. Az Isten pecsétje ott van minden gyermekén. Azt, hogy mit üzen ez a pecsét, az mindenki számára mást jelent. Az ebéd, és a megjelent képviselők előadása után is a pecsétek jelentőségéről hallhattunk megerősítő szavakat *Fodor Gusztáv* tiszaderzsi lelkipásztor szavain keresztül, aki a különböző egyházközösségek pecsétjeit bemutatva nyitogatta a lelkeket arra, hogy bár minden szolgálattévő más, de mindenkit a mindenható Isten kiválasztása és szeretete tesz erőssé és cselekvőképessé a közösségeinkért, egyházunkért.

Testvéri üdvözléssel:
Szentesi Lajos gondnok

A 35. „virágyszombati” konferenciáról

91,4), hogy nem e világból valók vagyunk és nincs itt maradandó városunk. Előadását a Róm 8,35-tel fejezte be: „Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől?”

A „*Békesség fogvatartott helyzetben*” című előadást a meghívóban szereplő L. Molnár István elfoglaltsága miatt *Szénási Jonathán Sándor* börtönmissziós lelkész tartotta meg. Kezdeként elmondta, hogy a börtönben találkozott már lelkipásztor, gondnok, presbiter elítéltekkel, valamint ezek gyermekeivel is; a kérdés mindannyiunkat is kell, hogy érintsen. Ezután elmondta, hogyan lett börtönmissziós lelkész. Ahogyan Jeremiást, akarata ellenére őt is úgy vette rá Isten erre a szolgálatra. A „rávétél” kifejezés az eredeti héber szövegben még jóval erősebb, magyarul talán a „hülyére vettél” adja vissza a jelentését. Isten őt a rabokon keresztül is tanítja, ahogyan ők próbálnak zavaros otthoni viszonyaik között is igazságosak lenni. Fontos különbséget tenni bűn és bűncselekmény között: a bűn állandó fogalom, a bűncselekmény a pillanatnyi jogi helyzettől függ, hiszen ami tegnap bűncselekménynek minősült, ma lehet, hogy nem az. A börtönmissziót az könnyíti meg, hogy a bűn és következménye kézzelfogható közelségben van.

Ezt az előadást *Bognár József* elítélt bizonyágtétele egészítette ki, aki nem szentimentális, kegyeskedő módon, hanem őszintén nyújtott képet a megtérés utáni megpróbáltatásokról és helytállásáról, melyhez Urunk adott neki erőt és békességet.

A konferencia záró istentiszteletén *Bogárdi Szabó István* püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke hirdette az Igét a Ján 18,11-14 alapján. Kapcsolódva a konferencia alap gondolatához, rámutatott, hogy a kegyelem is irracionális, mint ahogyan Krisztus áldozata is az. Azt emelte ki, hogy – amint János leírta – Kajafás abban a pillanatban főpapként próféta volt, amikor kijelentette, hogy „jobb nektek, hogy egyetlen ember haljon meg a népért” (11,50). Ez emberi megfontolásnak látszik, de az Ige úgy folytatódik: „Mindezt pedig nem magától mondta”. Isten az emberi zűrzavar közepette kormányozza a világot. Jézus nemcsak a népért halt meg, hanem azért is, hogy népe egybegyűjtessék; a rómaiakért, az egyiptomiakért, sőt, a magyarokért is. Ne a bölcsességünkbe, eszünkbe kapaszkodjunk, hanem az Isten megmentő szeretetébe.

A konferencia jó tanubizonyosságát adta szolidaritásának a kárpátaljai testvérek iránt; az előadások idején meghirdetett perseyes gyűjtés 187 010 Ft-ot eredményezett, amelyet a Szövetség még 50 000 Ft-tal egészített ki.

A Szövetség köszönetét fejezte ki a bicskei gyülekezet lelkipásztorának, presbitereinek és asszonyainak, akik szolgálataikkal kivették részüket a konferencia munkájából. Köszönet illeti azt a „Pizzafaló” éttermet is, amelyben a résztvevőket kitűnő ebéddel, egy turnusban, gyors és kifogástalan kiszolgálással ki tudták szolgálni.

Éves Közgyűlést tartott a KREK Presbiteri Szövetsége

Nagyváradon a Püspöki palota díszterme adott otthont a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége Közgyűlésének 2015. március 21-én, szombaton délelőtt 10 órakor.

A Közgyűlés *Gál Sándor* lelképásztor, a KREK Lelkészerkezlet áhítatával vette kezdetét, majd a számbavételt *Márton Jenő* jegyző végezte el, amelyen megállapította, hogy a kilenc egyházmegyéből mind a kilenc képviseltetett, összesen 47-en, tehát a Közgyűlés határozatképes. A Magyar Református Presbiteri Szövetséget *dr. Szilágyi Sándor* újonnan megválasztott ügyvezető elnök és *dr.h.c. Szabó Dániel* leköszönő elnök, míg a Királyhágómelléki Református Egyházkerületet *Ft. Csúry István* püspök képviselte.

A napirendi pontok ismertetése és annak elfogadása következett, majd indítványok, javaslatok hangzottak el.

A KREK PSZ elnöke megköszönte Szabó Dániel munkásságát és szolgálatát, amelyet az egyházkerületünkben tett, továbbá megköszönte, hogy jelen lehetünk a MRPSZ konferenciáin, valamint a Presbiter újságnak a tőlünk érkező tudósítások közlését, de köszönetet mondott azért is, hogy jelenlétükkel, előadásaikkal gazdagították rendezvényeinket, konferenciáinkat. A köszönet és hála jeléül *László Kálmán* elnök egy *Adorjáni Ilona* által készített bekeretezett grafikát nyújtott át. Folytatásként gratulált *dr. Szilágyi Sándornak* a MRPSZ-ben betöltött új tisztségéhez, valamint az őt támogató tanácsadói testületnek kívánt sikeres munkát és további jó együttműködést szövetségeink között.

Ft. Csúry István, a KREK püspöke megköszönte a lehetőséget, hogy szólhat a jelenlévő presbiterekhez, hiszen ha olyan gondok és problémák vannak, amelyeket meg kell beszélni, akkor azt beszéljük meg, mert az a legfontosabb, hogy az ember az információ birtokában legyen.

Az elnöki beszámoló következett, amelyből megtudtuk: *a nyári konferencia háromnapos lesz, Kolozsvárott aug. 28-30-án a Bethlehen Kata Diakóniai Központban lesz*, amelynek témája a „*Presbitériumok, mint testületek*”; az elnökségi ülés Solyomkőváron lesz 2015.

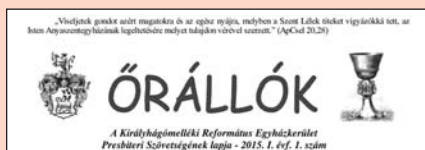

okt. 8-9-én. A KREK PSZ elnöke beszélt az idén ősszel megtartandó presbiteri tisztújításokról, majd a Szentírásban leírtakra hivatkozva felolvasta és felelevenítette, hogy kik is lehetnek presbiterek, kiket is kellene választani presbiternek, milyen kell legyen a jó presbiter.

A presbiter egyházi törvényünket ismeri, megtartja és másokkal is megtartatja. Családi élete tiszta. Hitvestársát szereti és megbecsüli. Gyerekeit az Úr félelmében neveli, igaz hitben, tevékeny szeretetben, a keresztyén erkölcs szellemében, imádkozó reménységben. Református keresztyén hitét soha meg nem tagadja és el nem hagyja. Református presbiteri szolgálataért semmilyen jutalmat nem kér és nem vár. Egyháza kárára reverzálist nem ad. Különféle szektákkal sem ő, sem családja semmi kapcsolatot nem tart fenn. Fellép minden babonassággal szemben. Egyházhoz való hűségüknel fogva erre méltóak, akik igazhitűek, kegyesek, tapasztaltak. Testvéri szeretettel inteni kell azokat, akik rendetlenül élnek. Istentiszteletet családjával együtt rendszeresen látogatja. A szent Úrvacsorában rendszeresen részt vesznek.

Beszámolók hangzottak el a bizottságok elnökei részéről, *László Kálmán* elnök javasolta a Közgyűlésnek egy saját presbiteri lap beindítását 8 oldalon *Órállók* néven, negyedévenként 500 példányszámban, amelynek szerkesztését *Tóth Zsigmond Béla* sajtóreferens elvállalta. A saját presbiteri lap beindítása mellett és ellene többen is felszóltak, amelyet a Közgyűlés nagy többséggel elfogadott.

Tóth Zsigmond Béla

Lapköszöntő

A Magyar Református Presbiteri Szövetség lapja, a Presbiter Szerkesztőbizottságának nevében testvéri áldáskívánással köszöntöm a királyhágó-melléki laptestvér, az *Órállók Szerkesztőbizottságát* és szerkesztőjét, *Tóth Zsigmond Béla* sajtóreferens urat. Örülünk

annak, hogy az évekkel ezelőtt Hídalmáson tartott médiakonferencia szellemében így tágul a lapjaink közötti, határokon átfelölő, hit-testvéri, szellemi-lelki összetartozásunkat bizonyító együttműködés köre a kárpát-medencei református sajtó újszülöttje révén is. Isten éltesse az újszülöttet, s adjon mind Olvasói, mind Szerkesztői szívébe sok áldást, örömet, imát, ötletet az *Órállók* révén. Lapjaink pedig szolgálják együtt a még gyorsabb és gazdagítóbb, hitben, egyházszeretben, bizonyágtételben építő református információcserét, közösségünk Istent magasztaló elmélyítését. – *Dr. Békefy Lajos* főszerkesztő

XX. Presbiteri Találkozó Hegyközsatárban

Immár a XX. Presbiteri találkozóra került sor 2015. április 11-én, szombaton, a Felső Hegyközön (Partium, Románia), amely ez alkalommal a hegyközsatári presbitérium szervezésében történt.

A kezdeti lépések mindig nehezek, így volt ez 1996-ban is, amikor első alkalommal tartották meg az öt Felső Hegyközi református gyülekezet, Hegyközszáldobágy, Hegyközpályi, Hegyközújlak, Hegyközsatár és Siter presbitereinek találkozóját a Hegyközújlaki Népfőiskolában.

Akkor a jelenlévők elhatározták, hogy minden év tavaszán sort kerítenek a presbiterek találkozójára, hiszen az érdekes és hasznos előadások mellett a cél az egyházközségek bemutatása, sikerek és kudarcok megismertetése, hogy a jól sikerült és kivitelezett célkitűzéseket mindenki hasznosíthassa saját gyülekezetében, illetve a kudarcokból okulva mások kiküszöbölhessék azt.

A mai presbiteri találkozó *Miklós Csaba Péter* hegyközsatári lelkipásztor áhítatával vette kezdetét.

A köszöntések rendjén elsőként a házigazda lelkipásztor, majd *Török Sándor*, a Bihari Református Egyházmegeye Presbiter Szövetség elnöke, és *Tóth Zsigmond Béla*, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének ügyvezető elnöke szolt a jelenlévőkhöz, aki az egész rendezvény moderátora is volt.

Egy kivetítés előadás következett *dr. Imre Sándor Gyula* gerontológus szakorvos előadásában. Bemutatkozásakor megtudtuk, hogy mindamellett, hogy a debrecen-nagyerdei református gyülekezet presbitere, hat évig főgondnoka volt a Tiszántúli Református Egyházkerületnek, de nagyon kötődése van a Hegyközhez, hiszen dédnagyapja, Imre Sándor itt született Hegyközpályiban abban az időszakban (1819–1828), amikor üknagyapja lelkipásztorként szolgált a hegyközpályi gyülekezetben.

Dr. Imre Sándor előadása „Az aktív időskor és a generációk közötti szolidaritás jelentősége korunkban” címet kapta, és amely a találkozó főelőadása volt. Megtudtuk, hogy az öregedés tulajdonképpen életjelenség. Hallhattuk, hogy a természetben nincs stagnálás, ami él, öregszik, senki sem átlagember, de az öregedés is egyedi. A legideálisabb környezetben is öregszünk, de az időskori környezetváltozás siettetetheti az öregedést. Beszélt arról, hogy a mozgás minden életszakaszban, de különösen is időskorban nagyon fontos. A szakorvos egy görög bölcsességet idézett: „A mozgás gyógyszer, de

nincs olyan gyógyszer, ami azt helyettesíteni tudja”. Dr. Imre Sándor előadásának végső megállapítása: hitben és szeretetben meggazdagodni, ez az élet koronája, ami áldás a környezet számára is.

Sok kérdés, megállapítás, hozzászólás hangzott el az előadóhoz, aki készséggel válaszolt mindegyikre.

Presbiteri választások, tisztújítások lévén az idej esztendőben, a presbiteri találkozó második részében Tóth Zsigmond Béla, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke a választásokkal kapcsolatos tudnivalókról értekezett, kihangsúlyozva azokat a feltételeket, amelyeknek eleget kell tennie egy presbiteri tisztségre jelölt személynek, mert szolgálatunk elhívás, isteni elhívás. „A presbiter nemcsak előkelő helyen ülő előljáró, hanem gyülekezetének nagykövete, körzetének kapcsolatemb-

re, aki hozza, viszi elsősorban az evangéliumot, de minden mást, amivel építi munkatársaival a gyülekezetet. A presbiterek tiszteletnek örvendő, és másokat is tisztelni tudó nagykövetek, akik szorgalmasan korukat, tapasztalatukat, hitüket egyetlen célirányba fordítják, és fáradhatatlanul szolgálják Krisztust, a boldogabb református egyház épülésére” (Csúry István).

Az előadásokat követően az egyházközségek egy rövid beszámolót tartottak az elmúlt egy év megvalósításairól, idej terveikről, okulva egymás példáin.

A záróének elhangzása után a helyi presbitérium, nőszövetség, gyülekezet szeretetvendégségre hívták a résztvevőket.

Tóth Zsigmond Béla
a KREK PSZ sajtóreferense

Gyulai presbiterek csendeshétvégéje Berekfürdőn

Március végén a gyulai gyülekezet lelkipásztorai és presbiterei csendeshétvégét tartottak Berekfürdőn a Megbékélés Háza konferencia központban, ahol imádságban vitték Isten elé a gyülekezet életét,

mindenekelőtt a missziós szolgálat ügyét. *Baráth Andrea* lelkipásztor „Generációk találkozója a gyülekezetben” címmel tartott előadást, majd Baráth János lelkipásztor a legfiatalabb nemzedék életstílusának, gondolkodásának sajátosságait mutatta be. A lelkipásztorok és a presbitérium közös felelősségük tudatában együtt keresték a választ arra, hogy Isten Igéjével hogyan lehet megszólítani ezt a generációt. Olyan, a kilencvenes évek vége után született fiatalokról van szó, akik beleszülettek a digitális technológiák világába, ezért az ismereteket más eszközökkel lehet átadni nekik, mint ahogyan az a megelőző nemzedékek esetében még lehetséges volt. Ezt kell figyelembe venni akkor is, amikor Isten üzenetét akarjuk eljuttatni hozzájuk, hogy beépülhessenek a gyülekezetbe. Az előadások után folytatott áldott beszélgetésben konkrét feladatok is megfogalmazódtak, amelyeket a missziói bizottság beépített 2015. évi munkatervébe. Vasárnap a gyulai presbiterek a kunmadarasi református templomban vettek részt istentiszteleten. A közös fénykép a templom előtt készült.

Baráth János
lelkipásztor

Bácskiskunság: Presbiteri szolgálat a gyakorlatban

2015. március 22-én, vasárnap délután Dunaszentbenedeken tartotta konferenciáját a MRPSZ Bácskiskunsági Területi Szervezete. A konferencia része volt annak a presbiterképzési sorozatnak, amelyet az Egyházmegye szervez évről évre. A kéthavonta szervezett, évi négy képzési alkalom közül ez volt a harmadik, amelyre a MRPSZ területi szervezet is rácsatlakozhatott és előadóval, szervezéssel segítette a konferencia megtartását.

A nyitó áhítatot *Dr. Imre Zita* dunaszentbenedeki lelkipásztor tartotta, majd közös imádság és éneklés után *Holczmann Mihály* megyei elnök tartotta meg előadását, amelynek ez volt a címe: „*Presbiteri szolgálat a gyakorlatban, valamint a MRPSZ hogyan segíti a presbiterok felkészülését a szolgálatra*”.

Előadását Pét. I. levele 5. fejezetének 2-3 versével kezdte: „Legeltessétek az Isten köztetek lévő nyáját, ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkesből, hanem készségesen, ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak”.

A konferencián több mint 130 fő vett részt (lelkipásztorok és presbiterok), amely alkalomnak a dunaszentbenedeki Faluház adott otthont (a nagy létszám miatt csak itt fértünk el, meleg fűtött helyen), amely lehetőséget szeretettel köszöntünk meg.

Az előadás öt tartalmi kérdésre épült:

1. Presbiterválasztás törvényi keretei,
2. Presbiter és a presbitérium feladatai,
3. Presbiterok felkészülése a szolgálatra,
4. Magyar Református Presbiteri Szövetség feladatvállalása a presbiterok felkészítésében,
5. Presbitérium szolgálatának gyakorlati elemei.

A törvényi előírások szerint – a 1994. évi II. tv. 28. §: „(1) Egyházközségi tisztségekre csak olyan, az egyházközség választói névjegyzékében szereplő egyháztag választható, aki az Igéről, az egyházi szolgálatokról kellő ismerettel rendelkezik és tiszta erkölcsben, józan életben és az egyház iránti hűségben és buzgóságban másoknak példaképpül szolgál”, valamint a 46. §: „(1) A presbiterok az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházközség életének felelős irányítására az egyházközségi választók névjegyzékébe felvett egyháztagok közül kell választani a törvény előírásai szerint.”

Az előadó hangsúlyozta, hogy a fentiek nem csak a választások időszakában érvényesek, hanem a 6 éves ciklus minden napjára vonatkoznak.

A presbitérium feladatainak taglalása után szólt a felkészülés lehetőségeiről, különösképpen az egyházmegyei képzésekről, valamint a MRPSZ által szervezett konferenciák, képzések, továbbképzések, egyéb lelki alkalmak szervezéséről, képzési (oktatási-) segédanyagok, időszaki kiadványok, hírlevelek kiadásáról, pl. „Presbiter” újság és Református Presbiteri Füzetek.

Ezen kívül a Magyarország határain túli, az ott működő presbiteri egyesületekkel (szövetségekkel), egyházközségeinek presbiterivel való kapcsolatépítésről, ill. a kapcsolatok ápolásáról.

Az elnök beszámolt a hallgatóságnak a MRPSZ 2015. március

14-én megtartott küldöttgyűléséről és a tisztújításáról, az újonnan megválasztott tisztségviselőkről is.

A presbiteri szolgálat gyakorlati bemutatása során előadásában részletes tájékoztatást adott a Szabadszállási Gyülekezetben működő bizottsági rendszerről, amelynek jogalapja a 2006. évi IV. törvény 25. § Az egyházközség önkormányzati és igazgatási feladatait teljesítik – ennek e pontja alapján: „a presbitérium által létrehozott bizottságok”, amelyet, mint a gyülekezet gondnoka 2012-ben (megválasztásakor) javasolt létrehozni a presbitérium tagjai közül.

Ennek alapján négy bizottságot hoztak létre: 1. Diakóniai bizottság (7 fő), 2. Missziói bizottság (5 fő), 3. Gazdasági és Építési bizottság (5 fő) 4. Temetői bizottság (5 fő), valamint további tisztségviselők is segítik a presbitérium és a lelkipásztorok munkáját: Jegyző, Iratmisszió felelős, Médiafelelős és Szórvány-gyülekezet segítője. Előadásában elemezte részletesen a bizottságok feladatait és a gyakorlati tapasztalatait.

Végezetül előadását a Biblia üzenetével fejezte be: „Viseljétek tehát gondot magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett” (Csel 20,28).

Az előadás után kérdések és hozzászólások hangoztak el, amelyek során *Máté Sándor*, a szabadszállási gyülekezet elnöklelkésze alátámasztotta az elhangzottakat, nevezetesen, hogy amióta bizottságok lettek létrehozva a presbitériumban, azóta sokkal hatékonyabban működik a presbitérium egyrészt a szakmai segítségnyújtás, másrészt a döntések és határozatok előkészítettsége miatt.

Elhangzottak alapján több gyülekezet is követendőnek tartotta a szabadszállási példát és a prezentáció anyagát el is kérték az előadótól a bizottságok megszervezésének segítése céljából.

Majd szünet következett és a szünetben a vendéglátó gyülekezet kávéval, teával, süteménnyel és pogácsával fogadta a hallgatóságot.

Szünet után a második előadást *Sípos Ajtony Levente* soltvadkerti lelkipásztor tartotta és az előadásának címe: „*A református temetési istentisztelet, mint a gyülekezeti hitvallás egyik formája*”.

Az előadása nagyon életszerű kérdésekre mutatott rá, többek között a presbiterok szolgálatára (vagy nem szolgálatára) a temetési alkalmakon, amely sok kívánni valót hordoz a gyakorlati tapasztalatok szerint, holott fontos missziói küldetést is magában foglal egy-egy ilyen esemény, nem is szólva arról, hogy nagyon sokszor a lelkipásztor teljesen magára hagyott az imádságban és éneklésben.

Az előadás után nagyon sok kérdés és vélemény hangzott el, amelyek között temetkezéssel kapcsolatos egyháztörvényi kérdések is megfogalmazódtak, amelyekre *Hegedűs Béla*, a Bácskiskunsági Egyházmegye esperese adott egyértelmű válaszokat, aki mindvégig jelen volt ezen az alkalmon is.

Majd a végén esperes úr zárta le imádsággal a konferenciát.

Istennek adtunk hálát az alkalomért, az együttlétért, hogy tanulhattunk, ismeretekben gyarapodhattunk a szolgálatunk végzéséhez, Isten dicsőségére és gyülekezeti közösségeink javára, hasznára.

Holczmann Mihály

Szilágypanit: a Zilahi Egyházmegye PSz jubileumi konferenciája

A Szilágypaniti Református Egyházközség adott otthont a Zilahi Református Egyházmegye Presbiteri Szövetség tavaszi konferenciájának 2015. április 25-én, szombaton. Különös alkalom volt a mai, hiszen tagjai ma ünnepelték megalakulásuk 10 éves jubileumát. A találkozáson több mint száz presbiter vett részt az egyházközségek lelkipásztorai, gondnoki vezetésével, ezért a mai együttlét egy hálaadó istentisztelettel vette kezdetét, amelyen *Szász Bálint Róbert* szilágy-sámsoni lelkipásztor hirdette Isten Igéjét a Kolossé 1,3-8 alapján.

A lelkipásztor arra biztatta a résztvevőket, hogy minden presbiter vagy gyülekezeti tag úgy szolgáljon a gyülekezetben, hogy hirdesse az evangéliumot „hogy hálát adjunk mindenkor az Istennek”, mert okunk van a hálaadásra, amely nemcsak egy egyszerű mozdulat, hanem öröm is az Isten magasztalása, aki erőt ad nekünk, hogy hirdessük a hírt.

Arra emlékeztetett mindenkit, hogy a presbiter szolgálata az, hogy vesse a magot újra és újra, még akkor is, ha tudatában van annak, hogy más fogja learatni a termést.

Az igemagyarázatot követően köszöntések hangzottak el, elsőként *NT. Bogdán Zsolt*, a Zilahi Református Egyházmegye esperese osztotta meg ünnepi gondolatait, majd *Szilágyi Zoltán* házigazda lelkipásztor megköszönte a szervezőknek, hogy Szilágypanitot választották a jubileumi ünnepség helyszínéül.

Vincze János, a Zilahi Református Egyházmegye PSz elnöke beszámolójában felvázolta az elmúlt tíz év jelentősebb eseményeit, rendezvényeit a kezdetektől napjainkig, hiszen a kezdeti nehézségek ellenére mindig meg tudtak újulni, bővültek a rendezvénysorozatok, napjainkban az egyházmegye presbiteri évente két konferencián (ta-

vaszai, őszi időszakban) vesznek részt, kiváló előadók értekeznek különböző témákban, rendszeresen megtartják a kisköri presbiterképzéseket, amely a tanulás mellett egymás megismerésére is szolgálnak.

A zilah–fenyvesi gyülekezet mandolinos egyházi zenekara kápráztatta el játékaival – énekével a résztvevőket. Az együttes vezetője *Kapitán Erzsébet* nagy örömmel mutatta be a három fiú és kilenc leányból álló egyházi zenekart, akikkel két éve dolgoznak együtt, jelenleg a II. Zilahi Egyházmegyei egyházi zenekarok találkozója készülnek, szívesen tesznek eleget a meghívásoknak gyülekezetekbe, egyházi rendezvényekre. Két gyönyörű verset is hallhattunk tőlük, *Kis Henrietta* és *Kapitán Zoltán* előadásában.

A jubileumi konferenciát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége részéről *ifj. László Kálmán* elnök képviselte, jelen volt a Magyarországi Református Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke, *dr. Szilágyi Sándor*, aki egy nagyon érdekes kivetítős előadást tartott „*A Magyarországi Református Presbiteri Szövetség szolgálata*” címmel. Betekintést kaptunk a szövetség életébe, felépítésébe, céljaiba, terveibe, megvalósításaiba. Kérdések, hozzászólások hangzottak el az előadás témája kapcsán, amelyre *dr. Szilágyi Sándor* készséggel válaszolt.

Az előadást követően *László Kálmán* a KREK PSZ elnöke bemutatta az ez alkalomra kiadott jubileumi füzetet, majd a Himnusz elnéklésével ért véget az ünnepi együttlét.

A házigazdák szeretetvendégségre hívták a résztvevőket a helyi kultúrotthonba.

Tóth Zsigmond Béla
a KREK PSZ sajtóreferense

Hiteles keresztyénség

Hernádnémetiben tartotta tavaszi konferenciáját a Magyar Református Presbiteri Szövetség (MRPSZ) Dél-Borsodi Területi Szervezete március 22-én. A hiteles igehirdetésről és keresztyén életéről hallhatunk, később pedig beszélgethettek a templomban megjelent lelkipásztorok, gondnokok és presbiterok.

A konferencia résztvevőit *Victorné Kardos Erika*, a területi szervezet elnöke köszöntötte, aki Istentől jövő ajándéknak nevezte az együttlétet.

Szőnyi Tamás borsod-gömöri esperes megnyitó szavaiban a Zsidókhoz írt levélből idézett, majd húsvét közeledtével emlékeztetett, hogy Jézus Krisztus bűneinkért halt meg. „Az egyetlen tökéletes áldozatot az Úr Jézus Krisztus bemutatta. Megtisztítja a lelkiismeretet a holt cselekedetektől, hogy tudjunk az élő Istennek szolgálni.”

Földesiné Kántor Mária, a házigazda gyülekezet lelkipásztora a

hiteles igehirdetés ismérveiről beszélt. Szerinte a hitelesség első jele, hogy az igehirdető megvallja erőtlenségét. – Az igehirdetés csak üres kézzel indulhat el és kérhet új üzenetet. Nem lehet rutinból beszélni. Bárhol is legyünk, az Úr tesz bennünket alkalmassá, hogy Krisztus tükörként méltóképpen tudjuk szólni – fogalmazzott.

Az igehirdetés – folytatta – nem a tanító és csodatevő Krisztust hirdeti, hanem a megfeszített. „Krisztus keresztje történelmet formál, és új embert teremt!” Földesiné Kántor Mária hangsúlyozta: a prédikációnak a Szentlélek erejével kell hangoznia; ez a Lélek kiárad a szívbe és elárasztja szeretettel az embereket.

Mátyás Sándor nyékládházi lelkipásztor bibliai történeteken és Ravasz László gondolatain keresztül a hiteles életéről beszélt előadásában. Mások mellett Mózes és Illés példáját felhozva rávilágított: csak az lehet hiteles, aki ismeri az Urat. – Ami krisztusi, az hiteles. Ami nem hasonlít Jézusra, ami nem biblikus, és nem Istentől van, az nem. Benne van a szóban, hogy hit, ami mindig valakihez való kapcsolódást, valamiben való részesedést jelent.

„Hitelesek vagyunk-e, ha elsorvadnak az egyházban a hitvallások, és a hitvallók? Lehet-e hiteles az egyház, ha nem hirdeti meg az igazságot, hogy bűnösök vagyunk, és a magunk erejéből Isten ítélő széke előtt meg nem állhatunk?” *Mátyás Sándor* aláhúzza: nem vagyunk hitelesek, ha nem hirdetjük az embereknek, hogy Krisztus az egyszerű és tökéletes áldozat. Ha nem hirdetjük a bűnbánatot, a megtérést és az újjászületést, amelyek nélkül senki nem láthatja meg Isten országát.

A konferencián bemutakoztak a Hernádnémetiben 2012 óta működő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatásával és tehetség-gondozásával foglalkozó református tanoda tanulói, valamint a református nőszövetség.

Kojsza Péter

Templom és iskola szeretet-kapcsolata

Pedagógus csendes nap Vésztőn

Békés megyei területi szervezetünk az egyházmegyével közös szervezésben 2015. április 18-án Vésztőn rendezett pedagógus csendes napot a Békési Egyházmegye területén működő református oktatási intézmények pedagógusai számára, de az alkalom nyitott volt presbiterek és gyülekezeti tagok részére is. A vésztői református templomot csaknem megtöltő, közel 200 fős gyülekezet örömmel hallgatta meg a gyulai Magvető Általános Iskola kórusának színvonalas műsorát. A nyitó áhítatot Dr. Tóth János megyei elnök Luther Márton gondolatával vezette be:

„Ha a keresztyénségen segíteni akarunk, akkor azt minden bizonnyal a gyermekeken kell kezdeni.” Hálával emlékezett a református oktatás múltbeli eredményeire és felhívta a figyelmet a jelen kor körülményeire és nehézségeire. Jézus kommunikációs módszeréből kiemelte a gyermekek fontosnak tartását, ajándékként kezelését és a kapcsolat felkínálását. Az elfogadás és bizalom légkörében kialakult kapcsolat szolgálhatja nemcsak a pedagógus és a tanuló, hanem a templom és iskola, a fenntartó gyülekezet és a tanári kar közötti gyümölcsöző együttműködést. Egy ilyen kapcsolatnak az energiaforrása pedig az a válasz-szeretet, tartozás szeretet, mely válaszként jelenik Isten megelőző szeretetére. Ravasz László idézve fejeződött be az áhítat: „Jaj nekem, ha bennem nem válik élő erővé az Isten szeretete.” *Katona Gyula* esperes köszöntő szavai

után a program további része a szomszédos művelődési központban zajlott, ahol a résztvevők tartalmas beszámolót hallhattak és színvonalas képes beszámolót láthattak a vésztői gyülekezetben működő sokrétű oktató-nevelő, a gyülekezet életét gazdagító tevékenységről *Juhász Sándor* lelkipásztor bemutatásában, majd gyönyörködhetek a vésztői Kis Bálint Református Iskola színjátszó és zenész tanulóinak magas színvonalú műsorában. A konferencia egyik legértékesebb részeként a békési Szegedi Kis István Református Gimnázium tanárai szólaltak meg hivatásuk és hitük kapcsolatáról. *Gelléné Körözi Eszter* magyar-ének szakos pedagógus bizonyosságtételében az imádságos háttér, a figyelem, ill. ráfigyelés képessége és a hála érzésének a fontossága kapott hangsúlyt. *Egeresi Julianna* földrajz szakos ta-

nár az oktatásban az értelem-érzelem-erkölcs közvetítésének feladatáról beszélt, és hangsúlyozta, hogy az eredményekre türelmesen kell várni. Neves természettudósok gondolataival illusztrálta a vallás és tudomány kapcsolatát. *Bagita Attila* történelem tanár a család-templom-iskola-nemzet gondolat körben mutatta be a reformátusság és nemzettudat kapcsolatát és a nemzeti jellem kialakulását történelmünkben. *Dr. Judák Endre*, szövetségünk Presbiterképzési Bizottságának elnöke – aki a konferenciának megálmodója és kezdeményezője volt – vezette a hozzászólások fórumát, melynek során személyes gondolatokkal gazdagította a hallgatóságot, és adott biztatást a szeretet-kapcsolat működtetésére. *Pataky László* gyulai pedagógus-presbiter feladata a hívő keresztyén és a gyülekezet kapcsolatának bemutatása volt, aki bizonyosságtételében a „református többlétről” beszélt. Személyes hitében a kincs, az érintés, a gondviselés, a hűség és a szolgálat fontosságát említette. Hangsúlyozta, hogy az ismeret kevés, tudni kell, hogy kitől kapjuk az áldást, hitelenségünk nélkülözhetetlen erőforrása pedig az imádság. A konferencia végén *Dr. Judák Endre* és *Dr. Tóth János* a résztvevő oktatási intézmények vezetőinek és a jelen levő pedagógusoknak átadták a Magyar Református Presbiteri Szövetség ajándékként a Református Presbiteri Füzetek közelmúltban megjelent legújabb számát, a II. (6) füzetet. *Juhász Sándor* helybeli lelkipásztor áldásmondása után gazdagon terített asztalok várták a hallgatóságot. Hálás köszönet illeti a Békési Református Egyházmegyét, hogy ismételten jelét adta együttműködési készségének, segítette az alkalom szervezését és támogatta a rendezvényt. Őszinte köszönetet tolmácsolunk a házigazda vésztői gyülekezet és intézményei vezetőinek és minden munkatársának, akik áldozatos szolgálatukkal hozzájárultak a konferencia sikeres lebonyolításához. Abban a reménységben adunk hálát Istennek a megtapasztalt áldások ajándékáért, hogy a mostani pedagógus csendes nap hagyományteremtő hatású lesz, amelyre a folytatást igénylő értékelések és vélemények már most biztatást adnak.

Dr. T.J.

„Azért teszem ezt a fogadalmat”

Miniszterelnökünk a konfirmációról

„De volt az életemnek egy pillanata, amikor úgy éreztem, hogy ami elmaradt, azt be kell pótolni, helyére kell tenni. A dolgoknak a helyükre kell kerülniük. S miután engem református hitben kereszteltek – és ez így van jól, úgy gondolom, az ember legyen az, ami –, ezért amikor az a pillanat eljött, akkor konfirmáltam. A konfirmálás a mi meggyőződésünk szerint életre szóló fogadalomtétel, ahol az embernek világosan választ kell adni,

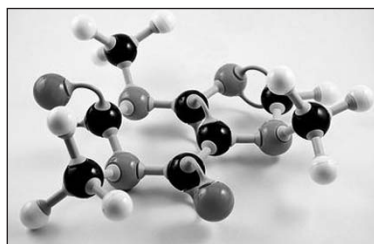
hogy mi végre is tekinti magát keresztyénnek. Úgy fogalmaztam, amikor a konfirmációm elérkezett, hogy nem tudtam mindig, de mindig éreztem, és ma már biztosan tudom, hogy eddig is velem volt az Isten – akkor is, amikor nem figyeltem rá, és nem tudtam –, és azért teszem ezt a fogadalmat, hogy ez ne is változzon meg, maradjon velem, sőt ne csak velem, hanem azokkal is, akik számomra fontosak, és akiket szeretek. Így jutottam el a konfirmációig. Azóta annak a mondatnak a jegyében próbálok élni, meg végzem a munkámat, amit úgy hívnak, hogy az Isten dicsőségére és az emberek javára élni. Amit le tudok fordítani a szakmánk nyelvére is, ami úgy hangzik, hogy nekem az országot kell építenem, kis o-val, az országot – ami a magyar nemzet e világi országa –, és nagy O-val is, az Országot, Isten Országát, és ez a magasabb rendű célja és értelme annak, amit teszek.”

Dr. Orbán Viktor miniszterelnök

VAN-E KERESZTYÉN FIZIKA? (2.)

Az általános műveltség és a természettudományok

Emlékszem olyan rádióműsorra, amelyben a résztvevők arról vitatkoztak, hogy a természettudományos ismeretek bele tartoznak-e az általános műveltségbe. Mert ugye, a klasszikus zenét, irodalmi-, képzőművészeti alkotásokat, sőt alkotóikat is illik ismerni. Azt viszont, hogy a villanymotor, a TV, vagy a mobiltelefon hogy működik, nem kell tudni, elég használni. Sokan, szinte büszkén mondják, hogy ők mindig gyengék voltak számtanból, és hamar kijelentik ugyanezt gyermekükről is. *Csernobilban*, az atomerőmű kezelői felelőtlenül és átgondolatlanul, szándékosan kapcsolták ki az erőmű többkörös védelmi rendszerét. Ez vezetett a robbanáshoz. *Fukusimában*, egy addig nem tapasztalt nagy erejű földrengés okozta az árvízi katasztrófát, és az atomerőmű blokk repedését. Emberi hanyagság és természeti katasztrófa nem vezethet oda, hogy már most ki akarjuk hagyni az energia-termelésből az atomenergiát, amikor jelenleg, helyette csak környezetszennyezőbb és drágább megoldások vannak. A folyamatok lényegével tisztában nem levő, hiányos természettudományos műveltségű tömegeket, a saját kárukra is könnyű manipulálni.

A fiatalok még érdeklődnek a természettudományok iránt, mert úgy látják, hogy az őket körülvevő világ szép és érdekes. Az iskolai kísérletezéssel ezt az érdeklődést tovább is fenn lehetne tartani. A természettudományos tantárgyak óraszám-

mának csökkenése miatt azonban épp erre jut kevesebb idő. Fizikából és kémiából az egyetemre való jelentkezések száma már a tanárutánpótlást is veszélyezteti.

A golyó mozgását a lejtőn, és a bolygók keringését a központi égitest, a Nap körül ugyanaz a természeti törvény okozza. A természettudományok által nem csak új ismeretekhez jutunk, hanem azok mindenkit ránevelnek az ok-okozat szerint való logikus gondolkodásra. A gyerekek már négy-öt éves korukban szeretnek szabályok szerint játszani. Eszükbe sem jut áthágni azokat, csak ha a felnőttek rossz példáját látják. Felnőtt korban aztán néha a legelemibb logikát sem veszik figyelembe, azért lehet például egy hangzatos reklámmal tömegeket rávenni sok felesleges dolog megvásárlására.

Az általános műveltséghez bizony a természettudományok alapjai is hozzátartoznak. Ezért is lenne fontos a középiskolában egy természettudományos tárgyból érettségizni.

Azt gondolom, a hiányos természettudományos műveltségnek és a bibliaismeret hiányának is része van benne, hogy az Isten-hitet és a természettudományokat sok ember gondolkodásában még mindig sikerül szembeállítani.

(Folytatjuk)

Dr. Nagy Mihály

Sorsok – énekeink háttérében (VI.)

Hallelujah!

„Fiaim!
Csak énekeljetek...”

**Balla Péter
(1908–1984)**

Balla Péter hegedűművész és zenetörténész egyetlen éneke névtelenül árválkodik énekeskönyvünkben. Nevét nem véletlenül hagyták ki. Bukovinai és mold-

vai gyűjtőútjain a magyar „pentaton”-ének-
lés mestere lett. Tizenhárom evangéliumi ének zenéjét ő szerezte. A 252. számú végén ez a megjegyzés olvasható: „rég magyar dallamelemekből”. Ő maga Kodály, Bartók, Lajtha László tanítványa. A nagy zeneszerző megtagadta új magyar állami himnusz írását. Tanítványain álltak bosszút.

Édesapja hajdúszoboszlói állatorvos. Kiváló zenész és hegedűkészítő. Négy gyermekének maga készített hegedűt. Még az I. világháború előtt Belényesre helyezték, amit Tri-

anon után Romániához csatoltak. Balla Péter valamennyi iskoláját román iskolában végezte. Ám még érettségi előtt kinevezték a frissiben alapított nagyszalontai román tanítóképző zenetanárává! Érettségi után bukaresti ösztöndíjat kapott Párizsba. Ő azonban Budapesten leszállt a vonatról. Ösztöndíját elvesztette ugyan, a szó szoros értelmében nélkülözött, de Kodály és Bartók tanítványa lett.

A Soos Géza által vezetett SDG azonban szállást és ellátást adott a nagyszalontai jövővénynek. Már egy éve ott lakott, amikor a

pesti egyetemre beiratkozott székelyföldi hallgatók illuminált állapotban a kollégiumi szobában „schneiderfániztak” (azaz: az akkoriban divatos sláger repesztette a szájukat). Balla Péter felajánlotta nekik, hogy hetenként egy este székely népdalokra tanítja őket. Ebből országos mozgalom lett!

Ő maga a Soli Deo Gloria (Egyedül Istené a dicsőség)

kollégiumának révén talált igazán Jézushoz, és lett Krisztus-követővé. Már nem művész akart lenni, hanem az ifjúság Krisztushoz vezérlő kalauza. Híresek voltak balatonszárszói ének-estjei. Veres Péter, Erdei Ferenc akkor még vele énekelt „Krisztus a király...” – „Új szívet adj Uram nekem...” énekeket. Idővel a református zsinat zenei referense lett. A kommunizmus nyomására ezt az állást megszüntették. „Kárpótlásul” megtették Kodály Zoltán utódává a Köznevelési Tanácsban. Hamarosan innen is elküldték a monori, üllői, s végül a vecsési zeneiskolába hegedűoktatásra.

Az énekeskönyvben szerényen rejtőzik a 252. szám alatt egyik éneke. Szerencsére számos volt tanítványa megőrizte, majd külön füzetben kiadta (a rendszerváltás után) egyik kisebb hitvalló gyűjteményét.

Egyéb gyűjteményét ugyanúgy megsemmisítette a szocializmust építő kommunizmus, mint Ádám Jenő többkötetes énektankönyvét. Nem kell éneklő Magyarország. Egyáltalán „éneklő Magyarországra nincs szükség”!?

P. V.

„Szolgálatunk, örömünk és gazdagodásunk a káposztásmegyeri cigánytalálkozón

Sok szeretett cigány család kelt fel kora hajnalban, április 25-ének szombatján. Ennek a fizikai, de missziói ébredésnek is a háttérében az a megajándékozó és megtisztelő meghívás állt, mely már ismételtelen elérte a Presbiteri Szövetség és a Koreai Református Egyház és már Magyarországi Református Egyházunk gondozásában is élő zempléni cigánygyülekezetei szívét. Pontosabban azok éneklő, muzsikáló, bizonyosságot tevő, munkálkodó tagjait.

A testvéri hívás a Zsinat Missziói Osztályáról érkezett nagytiszteletű Dani Eszter igazgató és nagyon elkötelezett, talentes munkatársa, Nt. Nyeső Ágnes részéről. A meghívás a Káposztásmegyeri Református Gyülekezeti Központonban megrendezésre kerülő Országos Református Cigánytalálkozóra szólt. Isten váratlan ajándéka tette lehetővé a Zsinat részére is, hogy 50 fős csapat kaphatott utazási támogatást Zemléből és a Choi Young koreai és Pál László református lelkipásztorok buzgó és fáradságos előkészítésekkel, megbeszélésekkel és valós hajnali szállítgatásaikkal indulhatott útnak imádkozó szívvel és éneklő szájjal a gyülekezeteként mintegy 7 főből álló közösség.

Bár a szolgálattelvő lelkipásztorok mindenkit régóta ismertek, mégis nagy hála indított mindnyájunkat annak a látása, átérzése, hogy a közösségeink alig tized része is milyen jelentős munkás csapatot, sőt lelki egységet is képvisel Istentől kapott cigány, sőt már magyar református népünk szolgálatában is.

A hajnali közös imádság, ének és tájékoztató szavak még inkább kifejezték, hogy ez a közösség már a Magyar Református Egyházba is betagozódik, annak legtöbb helyen már lelkipásztori szolgálatát is elfogadó és lelkipásztoraival együtt kölcsönösen is befogadó népe lett. Különösen így van ez a tiszakarádi, vajdácskai és sátoraljújhelyi gyülekezetekben, ahol nagytiszteletű Tanászi Árpád, Bihari Sándor és kedves felesége, illetve Pál László lelkipásztor testvéreink a munka dandárját is hordozzák. Igét hirdetnek, keresztesnek, konfirmálnak, temetnek és lelkigondoznak is.

A közösségi, társadalmi életünkben sokszor könnyen feszültséget is támasztó magatartásformák helyett most a lelki családban átélt együvé tartozásunk öröme töltött be mindnyájunkat. Milyen programot készítették és miben várták a mi zenészeinket, énekeiseinket, egész együttesünket Zsinati Osztályunk szervezői rész-

ről? Csak éppen érintve a gazdag és lelki szolgálatokat, a megnyitó igehirdetést nagytiszteletű Dani Eszter a János evangéliuma 15,1-8 alapján végezte. Az Úrban való bizalomról, mint lehetőségéről és ajándékról nagyon személyesen és gazdagon szólt. Majd a váci börtönmisszió felejthetetlen, megrázó és Isten Lelke által új életet nyert közösségének többnyire már szabadult rabjai szóltak és tarták fel életútjukat, miközben 4 korábbi rabtársukat a börtön külön engedélyével, bizalmával, egyetlen őrző személyzet nélkül hozhatták magukkal. Őket követte 3 szintén megragadó bizonyoságtétel Rácz Gyula (Kárpátalja), Koncz Eszter (Kecskemét) és Tóka Szabina (teológus) részéről, melyeket Ft. Steinbach József püspök úr már országosan ismert, testvéri lelkületű szolgálata követett a János evangéliuma 15,9-14 alapján a bizalomról és egymás iránti szeretetről.

Imádságok, köszöntések és építő megnyilatkozások követték egymást, melyeket főtiszteletű Gulácsi Lajos nyugalmazott, 91 éves püspök úr nyitott meg – Dani Eszter igazgató nagybátyja – hála indító lelki-szellemi és fizikai frissességgel. Nt. L. Molnár István országos börtönmissziói vezető lelkész szolgálatával folytatódott az együttlét, melyben viszont Martin Johnston skót missziói vezetőtől hallottunk tájékoztató előadást.

Az ügyesen ültetett és szervezett gazdag ebéd és asztaltársaság számtalan kiscsoportos beszélgetésre adott alkalmat. Végül Nt. Tóth József gáborjáni és szentpéterszegi cigány háterű lelkipásztor testvéreink igeszolgálatát hallhattuk a János evangéliuma 15,17 alapján, Isten bizalma a kiválasztásban és kiküldésben gondolkodásában. A gazdag programot Pál László lelkipásztor áldásmondása zárta be.

Az egész szép és gazdag napot Nt. Nyeső Ágnes missziói munkatárs szervezésében és levezénylésében kaptuk mindnyájan. Elkötelezett szolgálatát a befogadó és vendéglátó gyülekezet szeretete tette még teljesebbé. Útitársaink közül nagyon sokan most fedezték föl és élték át, hogy Isten milyen jelentős, népes református családjának a tagjai ők is.

Hálás köszönetet mondunk az alkalomért Istennek, Zsinatunknak és a szolgálattelvő testvéreknek is. Soli Deo Gloria!

D. Szabó Dániel

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Szövetségünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik 2013. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával Szövetségünket támogatták. Ez 2014-ben 85.465 Ft bevételt jelentett, melyet a tagjainknak kiküldött levelek és a PRESBITER postaköltségeire használtunk fel. Kérjük Kedves Testvérünket, hogy 2015-ben – amennyiben a 2014. év vonatkozásában adófizetési kötelezettsége áll fenn és Szövetségünket kívánja támogatni, az adóbevallással együtt kitöltendő rendelkező nyilatkozaton – a társadalmi szervezetek számára felajánlható szja 1% sorába írja be

„A kedvezményezett neve: **MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG**
A kedvezményezett adószáma: **19675039-1-43**”

Együttel kérjük, hogy a másik, e célra rendelkezésre álló nyilatkozaton az egyházaknak felajánlható összeggel a **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ**-at szíveskedjék támogatni. A kedvezményezett technikai száma: **0066**
Papír alapú bevallás esetén a borítékot ne felejtse el leragasztani és a leragasztásnál aláírni. Mind magunk, mind egyházunk nevében ezen adományát is nagyon szépen köszönjük.

„A pap se ember”

Kalotaszegi presbiterok ülészetek Zsobokon

A kalotaszegi presbiteri szövetség konferenciájának idén tavasszal Zsobok adott otthont. Több, mint 120 személy vett részt a rendezvényen április 25-én szombaton. A gyönyörű, faragott kazettás templomban Molnár Irma, a gyülekezet lelkésze hirdette az igét. A konferencián az előadások keretén belül arra igyekeztek választ találni a résztvevők, hogy milyen az ideális lelkész, illetve a tökéletes presbiter.

A konferencia istentisztelettel kezdődött, melyen Molnár Irma lelkész hirdette az Igét az 1Pt 4,10 alapján. Az igehirdetésben a lelkész kiemelte a kegyelmi ajándékoknak a fontosságát, amellyel Isten megajándékozza a gyülekezet tagjait. A kegyelem

sokrétű jelentéséből azt emelte ki, hogy ez elsősorban az Úr jókedvű felénk fordulását jelenti. Ő a megbízó, aki a lelkészt, és a presbitereket állítja a gyülekezet élére, hogy közös erővel kormányozzák azt. Elmondta, az istentiszteleti hely lényegében egy oázis, ahol az élet sivatagában felüdülhet az ember. Az Úr elvárja minden gyülekezeti tagtól, hogy jó sáfárként éljen a reábizott kincsekkel. Ezt a feladatot akkor teljesíti be az ember, ha mindig egy szebb közösséget tud maga után hagyni. A keresztyén embernek úgy kell élnie, hogy ne vegyék észre ott, ahol van, de nagyon hiányozzon onnan, ahonnan elment.

Az istentisztelet után a köszöntések következtek, majd az előadók arra igyekeztek választ keresni, hogy milyen az ideális lel-

kipásztor, illetve presbiter. *Kállay Csaba*, a kolozsmonostori gyülekezet lelkipásztora előadásában a lelkipásztor, és a presbitérium együttműködésének a fontosságára hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, nem a presbiter segít a lelkésznek ideális esetben, hanem épp fordítva, a lelkész segít a presbiternek a gyülekezet-építési munkában. Fontos, hogy a presbiter példaadó étellel rendelkezzen, hisz a gyülekezet vezetőitől ezt elvárja a Szentírás is. Az Ige leírja, hogy milyennek kell lennie a jó püspöknek, ami kezdetben a gyülekezet vezetőit jelentette. Az episcopos az a személy volt, aki a kikötőkben a forgalmat felügyelte, tehát ügyelt arra, hogy a hajók ne ütközzenek össze, és zavartalanul zajljón le a kikötés. A püspököknek, azaz a gyülekezet vezetőinek is az volt a feladata, hogy az egyházban ne legyenek sűrűlódások, összeütközések.

Dr. Tóth János előadásában a presbiter szemével vizsgálta meg, hogy milyen az ideális lelkipásztor. Biológiai példákat hozott fel, hogy szemléltesse, mennyire fontos dolog, hogy az ember látószöge nyitott legyen, és semmi ne zavarja meg a lelki lá-

tását. Ahogy fizikailag romolhat az ember látása, úgy lelkileg is előfordulnak olyan tényezők, amik megakadályozhatják az embert abban, hogy helyesen ítélje meg a dolgokat. A hályog nem csupán az ember szemére, de a lelkére is rátelepedhet, aminek következtében gyakran tévesen ítéli meg embertársát. Fontos, hogy amikor a lelkipásztor, vagy a presbiter ítéli meg a másikat, helyes szemlélet alapján tegye meg azt. „Mielőtt ítéletet formálnánk, győződjünk meg arról, hogy jól látjuk-e a helyzetet”, hangsúlyozta Tóth János. A konferencia csoportos megbeszéléssel folytatódott, amelyen a résztvevők tovább boncolták azokat a problémákat, nehézségeket, amelyekkel a presbitérium, illetve a lelkész találkozik munkája során.

Vincze Minya István, a kalotaszegi református egyházmegye esperese a konferencia összegzésként elmondta, nagyon fontos, hogy a gyülekezeti tagok el tudják fogadni egymást. Azt is meg kell értenünk a híveknek, és a presbitereknek, hogy végül is a pap is ember. Nem szabad abba a hibába esni, mint egy református presbiter, aki egy keresztelőn, az asztalozás alkalmával elszóltta magát. Figyelmeztették, hogy beszéljen halkabban, mert jelen van a lelkipásztor is, erre ő hamarjában ezt találta mondani: Miért? A pap se ember!

Hover Zsolt

Budapest-Dél: lelkészi előadás presbitereknek

A magyar reformátusok a II. Helvét Hitvallást és a Heidelbergi Kátét tartják hivatalos hitvallásuknak. Oly annyira, hogy erre a kettőre tesznek esküt a lelkipásztorok, ennek szellemében próbálják életüket, mindennapi tevékenységüket szervezni. Természetesen nem csak a lelkészekre vonatkozik azok tartalma. Minden, magát reformátusnak tartónak ismernie kellene ezen hitvallásokban leírtakat. Azon kívül, hogy a mindennapi élet lényeges dolgaiban zsinórmértéket jelenthet (erkölcs, együttélés, hit, gondolkodás stb.), megóvnak a látszólag keresztyénnek, igaznak ható téves tanításoktól is, ami ellen a hitvallási iratok és a Biblia folyamatos tanulmányozása adhat igazi védelmet. S erre a védelemre századunkban fokozottan szükségünk van.

A Presbiteri Szövetség Budapest-Déli Területi Szervezete ennek igényét ismerte fel a Zsoltárok könyvében megírtak szerint „Útjaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem” (Zsolt 25,4), s szervezte meg majd 10 éve a presbiterek továbbképzési alkalmát.

2015-ben már második éve foglalkozunk a II. Helvét Hitvallással. Tudós lelkipásztorok, egy-egy témakör hiteles előadói tartják a foglalkozásokat. Február végére elérkeztünk az egyik legfontosabb részhez, a XI. fejezethez, a Krisztusról szóló tanításhoz.

Az előadást tartó Zila Péter lelkipásztor ezt úgy fogalmazta: „...első pillanatban megijedtem a feladattól, hiszen óriási téma, amit megkaptam, másrészt számomra – s remélem mindnyájunk számára is – nem csak a legfontosabb, hanem a legrágább dolog, hogy Jézus Krisztus személyével foglalkozhatunk. Kálvin azt mondta: „ha Őt nélkülözi az ember, akkor a legfőbb jót nélkülözi az életéből.”

Számtalan próbálkozás történt annak érdekében, hogy Jézus Krisztust ledöntse az ember abból a magasságból, amelybe a Szentírás őt bemutatja, helyezi. A bűnbeesett embernek ugyanis nem tetszik, hogy valaki nagyobb nála, hogy büntelen, s a legkülönbözőbb módszerekkel megkísérli magához lehúzni. (Olyan filmek, képzőművészeti alkotások készítése, amelyben Krisztust emberi szintre alacsonyítják, esetleg az Ő szintjére próbálnak másokat felemelni. Vagy hamis tanításokkal istenségét támadják, kétségbe vonják testi feltámadását, mennybemenetelét stb.) Ezek a hamis tanítások a kezdetektől fogva kísérték az egyházat. Ezért ha jól olvassuk János levelét, akkor rá kell döbbenünk, hogy nem csak a kedves, idős János apostol szólal meg, aki szeretett gyermekeinek tekinti Jézus Krisztus követőit, hanem az egyben egy kökemény vitairat is. Mégpedig azokkal szemben, akik már János idejében támadták a korai keresztyénséget. És nagyon fontos azt tudni, hogy ez ellen a tanítások ellen a Bibliára építő keresztyénség együttesen lépett fel. Tehát amikor az alapokat támadták, akkor egymásba kapaszkodtak, és úgy utasították vissza ezeket a támadásokat. Az első öt Zsinat és annak hitvallásai erről szólnak. De jó lenne ezt minenkünk is megtanulni, egymásba karolni, s azt elutasítani, ami a hitünk alapját támadja.

Ennyi bevezető után megpróbálom pontokba szedve kifejtetni a Krisztusról szóló tanítást.

1. Krisztus igaz Isten

Hisszük és tanítjuk, hogy Istennek Fiát, a mi Urunk Jézus Krisztust, az Atya öröktől fogva eleve kijelölte, vagyis eleve elrendelte a világ Megváltójául... Tudjuk: ez Isten eredeti elhatározása volt. Nem adoptálta Őt Isten! Bennünket igen, fiaivá fogadott! Nem Jézus nevezte ki magát, nem is a tanítványok hite tette Messiássá, nem a papok ármánykodásának eredménye. Ő nem valaminek a következményeként lett Isten, hanem lényegében és természeténél fogva Isten. Mi bátran valljuk a teremtésről, hogy Jézus ott volt! („...aki által a világot is teremtette...” Zsid 1,2-3)

3. Két természet van Krisztusban, s a kettős természetéből adódó kérdések:

„...mi egy Úr Krisztust imádunk, nem kettőt; egyet, aki igaz Isten és ember; isteni természete az Atyával, emberi természete pedig velünk, emberekkel azonos lényegű...” (Zsid 4,15)

A mi Urunk valóságosan szenvedett? – tesszik fel a kérdést. Az 1Péter 3,18 és 4,1 szerint igen. Nem csupán látszat, vagy színészi teljesítmény volt, ami Krisztussal történt. Akkor minket hogyan váltott volna meg valóságosan!!

Krisztus feltámadása valóságos volt? – így a következő kérdés. Igen, abban az ő valóságos testében támadott fel a halálból, amelyben megfeszítettet, és meghalt. Ezt nagyon fontos tudnunk. Tudjuk, ez a tanítványoknak

is gondot okozott, hiszen megijedtek, hogy szellemet látnak. Jézus azt mondta: „Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássátok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, amint látjátok, hogy nékem van!” (Lukács 24, 39)

És Krisztus valóságosan a mennybe ment? – kérdezhetik. Többek között egy lényeges dolgot hangsúlyoz a hitvallás. Ugyanabban a testben, amiben megszületett, élt, meghalt, feltámadt – tehát nem kapott más, új testet – ment a mennybe!

Krisztus mennybemeneteléhez tartozik a bíróként való visszajövedele is. Amikor megszabadítja az Övéit, és megítél eleveneket és holtakat. Bizony sokan vallanak mást. Azok, akik tagadják a test valóságos feltámadását. Vagy sokan úgy gondolják, hogy vége lesz majd minden büntetésnek, a kegyesek legyőzik a hitetlen ellenségeiket. Tévesek ezek a felvetések, hiszen a Máté 24-ben, Lukács 18-ban nem erről olvasunk.

4. Krisztus az egyetlen Megváltó, igaz és várt Messiás

Tanítjuk ugyanis és hisszük, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus, az egész világnak egyedüli és örök Megváltója. Péter apostollal mondhatjuk: És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk (ApCsel 4,12).

Így kezdte Zila Péter lelkipásztor: első pillanatban megijedtem a feladattól, hiszen óriási téma a Krisztusról szóló tanítás.

Valóban, sokszor egy élet is kevés hozzá. De hittel mondhatjuk: „Vezess engem a te igazságodban és taníts engem, mert te vagy az én szabadító Istenem, mindennap várlak téged” (Zsolt 25,5).

(Zila Péter Krisztusról szóló előadását lejegyezte: Szabó László)

Mama erősen imádkozzon értünk, ezek megölnék minket...

Keresztyénüldözés ma – hitvalló kenyai egyetemisták

Kenyában nemrég 142 egyetemistát ölt meg az El-Shabab somáliai iszlám terrorszervezet hat felfegyverzett tagja csak azért, mert ők keresztyén egyetemi hallgatók. Az ország észak-keleti részén fekvő Garissa város egyetemén történt a tragédia. A 142 egyetemista lány és fiú a legújabb kori keresztyén mártírok évente 200 ezres vértanúinak a sorát növeli. Imádkozunk mindazokért, akik hozzátartozói a mai terrorizmus áldozatainak, s azért, hogy Isten adjon megoldást korunk e borzalmas válságára.

Te is keresztyén vagy?

Április 2-án, reggel a somáliai terrorszervezet, az *El-Shabab* (az ifjak) fegyveresei az egyetemi kollégium hat hálótermében és szobáikban felriasztottak, s egymás után megkérdezték őket, ki a keresztyén közöttük. Aki ezt megvallotta, azt ott a helyszínen agyonlőtték – mondta el a nemzetközi sajtónak az egyetemi diákegyesület ügyvezető elnöke, *Collins Vétangula*. Ő há-

rom társával egy szobában barikádozta el magát. 587 diákot a kenyai biztonsági erők kimentettek. Az *El-Shabab* vállalta az akciót, s hozzátették: a muszlim egyetemistákat szabadon engedték. Céljuk Szomália megtisztítása a keresztyénektől. Kenya a szomszédos ország, lakossága hagyományosan keresztyén, a 44 millió lakosnak 83%-a. A muszlimok száma 8%. Viszont a szomszédos Szomáliában pontosan fordított a helyzet: a 10,5 millió lakosnak 99,7%-a muszlim és 0,3%-a keresztyén, akik csak illegális, „földalatti” keresztyén közösségekben tudnak összejönni. Az *El-Shabab* egyik szóvivője az akció egyik okaként a következőt jelölte meg: Kenya részt vesz a Szomáliában állomásozó nemzetközi békefenntartó erőkben, s ezért szerinte Kenya Szomália ellensége – jelentette ki *Ali Mohamud Rage*.

Mama imádkozzon értünk

Elisabeth Namarone, Fred Musinai lánya április 2-án, nagycsütörtökön reggel 7 órakor hívta fel apját mobilon, kétségbeesett hangon, s elmondta, a kollégiumban szobáról szobára mennek a fegyveresek, s aki megvallotta, hogy keresztyén, azonnal lelőtték. „Kérd meg a mamát, hogy nagyon erősen imádkozzon, ezek mindnyájunkat meg fognak ölni” – mondta a mobilba. Pár óra múlva az egyik terrorista fel-

hívta az apát, s közölte vele: épp most lőtte le 21 éves lányát. „Feljött a halál ablakainkra...”. Később az anya elmondta, hogy azon a reggelen térden állva könyörgött lányáért és a többi egyetemistáért. Amikor meghallotta a borzalmas hírt, hogy a lányát is megölték, ismét csak térdre roskadt és ennyit mondott: „Azért imádkozunk, hogy Isten szabadítson meg minket ezektől a terroristáktól” – nyilatkozta az anya a *Christianity Today* kenyai tudósítójának. Persze vannak, akik értetlenül álltak még kenyai oldalon is a hitvalló bátorság előtt. Volt olyan „szakértő”, aki azt mondta: Nem kellett volna így kiáltani a katonák előtt, „Jézus kérlek, szabadíts meg minket!”, mert erre ők azonnal lőttek. Ez hiba volt, vélte a „szakértő”. „Feljött a halál az ablakainkra...”

Az egész országban húsvét vasárnap könyörgéseket tartottak a megölt egyetemisták hozzátartozóiért, az országért. Az Egyházak Világtanácsa genfi központjában nagypénteken közleményt adtak ki. Ebben a főtítkár, *Dr. Olav Fykse Tveit* norvég evangélikus lelkész egyebek között a következőket írta: „Megrendülten követtem azokat az eseményeket, amelyek tegnap a kenyai Garissa egyetemi kollégiumában történtek... Ez az esemény a nyugati keresztyénség legszenvedőbb időszakának a kezdetére esik, de nem tudom, szándékos volt-e az időzítés. Mélységesen fájlalom annyi fiatal elvesztését, akik Kenya jövőjének a büszke reménységei voltak. Együtt érzek a vesztes családokkal, imádkozom a sebek begyógyulásáért. Húsvét üzenete világos: végül is nem a halál és a gonoszé a győzelem. Megemlékezünk fiatal kenyai testvéreinkről, akik ennek a brutalitásnak estek áldozatul. Életnek Istene, vezess minket az igazságra és a békére!”

„*Feljött a halál a mi ablakainkra, bejött a mi palotáinkba, hogy kipusztítsa a gyermekeket az utakról, az ifjakat az utcákról*” (Jer. 9,21). – *De áldott az élet Istene, Hogy bár vétketünk ellene, Mégis adott boldogítót, Bűneinktől szabadítót, s ahol az Ó Lelke, ott a szabadság.*

Dr. Békefy Lajos

A presbiter könyvespolcára

Református Presbiteri Füzetek II/6. kötet

Idén márciusban került ki a nyomdából a Presbiteri Szövetség továbbképzést segítő füzetének legújabb kötet, amely három fontos fejezetet tartalmaz elsősorban presbitereink, de esetenként lelképásztoraink és gyülekezeti tagjaink részére is.

Az első rész olyan gyakorlati kérdésekkel foglalkozik, mint az egyházközség épületeinek építése, fenntartása, felújítása, a gazdálkodás rendje, a pályázatok, a lelkési hivatal korszerű eszközei stb. A második rész a református kegyesség megnyilvánulásairól szól, míg a harmadik rész református önazonosságunk fejlesztését szolgálja a történelmi keresztyén egyházak hitvallásainak összevetése és a hazánkban leginkább előforduló nem keresztyén felekezetek nézeteinek ismertetése útján. Kézikönyvként nagyon hasznosnak ígérkező kiadványt ajánlunk olvasóinknak. Hozzáférhető a Szövetség területi szervezeteinél.

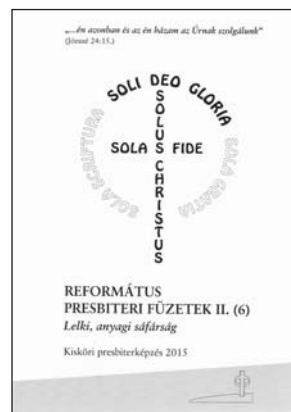
A kötetéről kaptunk egy olvasói levelet is:

„Tisztelt ügyvezető elnök úr, kedves Sándor!

Nagy meglepetést és nagy örömet okozott a Presbiteri Szövetség küldeménye. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ilyen gondosan és szeretettel őrzik Pali munkájának emlékét. Gratulálok a szép és értékes kötethez! Külön köszönöm, hogy gondoltak rám egy saját külön példánnyal.

Salétrom utcai presbiterként is értesülök a Presbiteri Szövetség tevékenységéről, sokféle kezdeményezésükről, értékes munkájukról. Isten áldását kérem szolgálatukra a tavábbiakban is. Szeretettel köszönti kedves munkatársaival együtt

Ritoók Pálné, Magda”

In memoriam Füle Lajos

Füle Lajos 1925-ben született Cegléden. A helybeli Kossuth Gimnáziumban érettségizett, majd Budapesten a Műszaki Egyetemen építészmérnöki oklevelet szerzett. Városrendezéssel foglalkozó szakemberként járta az országot, miközben – JÉZUS KRISZTUS tanítványaként – sokféle tett bizonyosságot hitéről. Versei, énekei is vallomások, biznyságtételek.

1952-től feleségével, majd gyermekeivel a Kípest-Rózsatéri Gyülekezetbe járt, ahol évtizedeken át missziói gondnokként is szolgált. 1994-ben nyugdíjasokként Vásárosnaményba költöztek. 90. évét betöltve, 2015. április 19-én adta vissza lelkét teremtőjének.

HATALMAS

művekből és versekből egész nemzedékek válogatják a megőrzendő gyöngyszemeket, az ő négysorosai mind gyöngyszemek. A presbiterekről szóló vallomása és mértékhangya pedig a maradandó magyar református klasszikus. Isten rajta keresztül mindnyájunknak üzent: legyünk, váljunk mi a meghallás népévé!

Dr. h.c. Szabó Dániel
a Szövetség volt elnöke

* * *

Egy szál gondolatvirág Füle Lajos ravatalára

A Krisztus irgalmát, szeretetét éneklő, verset is mérnöki pontossággal tervező, formába öntő református lelki líra alázatos alkotója ment el közülünk – haza. Mindig szépséges Isten-látásokat közvetítő versei, melyek a belső rácsodálkozás csodái voltak, kezdetektől lapunk ékességei. Az elmúlt 23 évben közel 150 verse szólt presbiter népünkhöz, de másokhoz

is. Az alkotó már pihen, de Urát dicséző dallamai lelkünkben visszhangoznak, amíg tart földi utunk. Köszönjük ezt a drága belső dallamvilágot és a vándorlásunkat kísérő zsolotárhangú útravalót, Füle Lajos Testvérünk!

Dr. Békefy Lajos
főszervező (Presbiter)

* * *

Látogatás a Kraszna utcában

Egyik nyáron, van már talán húsz éve is, Dombrádon nyaraltunk a tágabb családkkal. Velünk volt anyósom is, aki még a Bethánia CE-s időkből testvéri kapcsolatot ápolt Füle Lajossal és feleségével, Judittal, de személyes kapcsolatuk megszakadt, amikor a Füle házaspár nyugdíjas éveikre Vásárosnaményba költözött.

Kedvező alkalomnak tűnt a (Budapesthez képest) viszonylagos közelség egy látogatásra. Mivel az autót én vezettem, így részese lettem én is a viszont-találkozásnak. A barátságos Kraszna-parti családi ház kertje virágoktól pompázott, s mindegyik békességet árasztó egyszerű rend fo-

gadott. A régi ismerősök nagy örömmel köszöntötték egymást, és a kánikulai délutánon az otthonos lakás hűvösébe húzódva folyt a szó régi ismerősökről, eseményekről, konferenciákról, evangelizációs alkalmakról, s persze a családi hírekről is.

Én ekkor találkoztam először Füle Lajossal, az Ybl-díjas építésszel, az ébredési idők ismert evangelizátorával, aki ettől kezdve kedves Lajos-bátyám lett. Azóta sokszor találkoztam vele. Amíg egészsége engedte, eljött, ha valamire a környéken szolgáltam. Szelíd, vékony hangján mindig mondott néhány biztató szót, és kis gépelt lapokon átadott legújabb verseiből egy kis ízelítőt.

Dr. Viczián Miklós

EZÉRT

*Mielőtt innen végleg elmegyek,
hadd zengjem el a hálaéneket,
a legszebb dalt, mi tőlem csak telik,
hadd énekeljem késő estelig!
Mert hál' adásra van itt tenger ok,
ezért élek és ezért dalolok,
ezért vannak a győzelmes tusák,
ezért áldom az ÚRNAK KRISZTUSÁT.
(1993. Füle Lajos)*

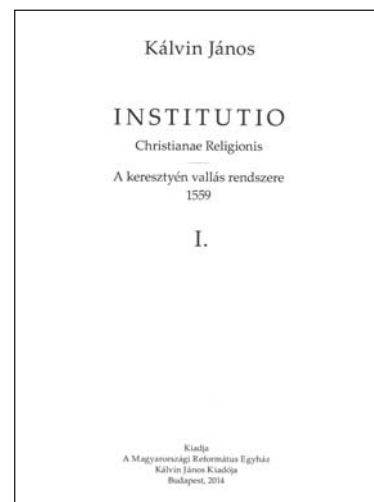
A presbiter könyvespolcára

Kálvin János:

Institutio

(A keresztyén vallás rendszere)

A múlt év végén jelent meg a teljes mű revideált fordítása *Buzogány Dezső* kolozsvári professzor munkája és *Bogárdi Szabó István* dunamelléki püspök lektorálása eredményeképpen, két kötetben. Amint a lektor „Ajánlás”-ában írja: „Az Institutio újabb kiadása ... azt az eredeti (és maradandó) keresztyén igyekezetet szolgálja, hogy a lehető legteljesebben megértsük azt, ami Isten igéjében, a Szentírásban tárul fel, hogy ugyanis kicsoda Isten, és milyen ő a számunkra.” Minden presbiternek és egyháztagnak, aki el szeretne mélyedni református hitünk alapvető igazságaiban, teljes szívvel ajánljuk ezt a művet. Beszerezhető a *Kálvin Kiadónál*.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Március

7-én Nagygyeőcön tartotta presbiterképzési alkalmát a Kárpátaljai Református Egyház Ungi Egyházmegyei Presbiteri Szövetsége.

14-én Szövetségünk Budapesten tartotta évi rendes közgyűlését. Az alkalomról hűsvéti lapszámunkban beszámolót közlünk.

21-én Nagyváradon tartotta évi rendes közgyűlést a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

Ugyanezen a napon Szolnokon rendezte presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete.

22-én Hernádnémetiben tartotta konferenciáját Szövetségünk dél-borsodi területi szervezete. Az alkalomról lapunk más helyén beszámolót közlünk.

Ugyanezen a napon Dunaszentbenedeken rendezte presbiterképzési alkalmát Szövetségünk bács-kiskunsági egyházmegyei területi szervezete. Részletes beszámolót közlünk lapunkban.

23-án készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

28-án került megrendezésre a Dunamelléki Református Egyházkerület és Szövetségünk 35. presbiteri konferenciája a vértessaljai Bicskén, „Isten irracionális békessége” címmel. A konferenciáról lapunk más helyén beszámolót adunk közre.

Ugyanezen a napon a gyulai gyülekezet lelkipásztorai és presbiteri csendeshétvégét tartottak Berekfürdőn a Megbékélés Háza Konferenciaközpontban.

29-én Törökszentmiklóson tartotta hagyományos virágvasárnapi presbiteri konferenciáját a Nagy-kunsági Református Egyházmegye. Az alkalmon *dr. h.c. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadónk igehirdetéssel szolgált. A konferenciáról lapunk más helyén beszámolót közlünk.

Április

7-én *dr. Szilágyi Sándor* ügyvezető elnök és *dr. Székely István*, a gazdasági bizottság elnöke – Szövetségünk közhasznú tevékenységével összhangban – megbe-

szelést folytatott az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség Nemzeti Hulladékgazdálkodási Igazgatóságán a TeSzedd kampány előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos szövetségi feladatokról.

11-én a partiumi Hegyközcsatárban *dr. Imre Sándor* tiszántúli területi elnökünk előadással szolgált a XX. Hegyközi Presbiteri Találkozón. Az alkalomról lapunk más helyén beszámolót közlünk.

13-án *dr. Szilágyi Sándor* ügyvezető elnök és *Véres Sándor*, a Budapest-Északi Egyházmegye területi elnöke a Szövetség területi szervezetének szolgálatával kapcsolatban megbeszélést folytatott *Szloboda Józseffel*, a Budapest-Északi Református Egyházmegye újonnan megválasztott esperesével.

16-án ügyvezető elnöki értekezlet volt Szövetségünk irodájában.

18-án Madocsán rendezte egyházmegyei presbiteri konferenciáját Szövetségünk tolnai területi szervezete.

Ugyanezen a napon Vésztőn rendezte pedagógus konferenciáját Szövetségünk békési egyházmegyei területi szervezete, részletes beszámolót közlünk.

Ugyanezen a napon a horvátországi Hercegszőlősen csendesnap volt, melyen anyaországi szövetségünket *Bóka András* ny. esperes úr és *Nagy Attila Gyula*, baranyai egyházmegyei területi szervezetünk elnöke képviselte.

Ugyanezen a napon a Bp.-Kálvin téri Református Egyházközség templomában tartotta képzési alkalmát Szövetségünk Budapest-Északi egyházmegyei területi szervezete.

21-én *dr. Szilágyi Sándor* ügyvezető elnök, *dr. h.c. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadónk, valamint a zempléni egyházmegyei területi szervezet részéről *Dakos János* alelnök, ill. *dr. Jeney András* korábbi elnök a Szövetség területi szervezetének szolgálatával kapcsolatban megbeszélést folytatott *Mészáros Istvánnal*, a Zempléni Református Egyházmegye újonnan megválasztott esperesével. Ügyvezető elnökünk ugyanezen a napon a Sárospataki Református Teológiai Akadémia hallgatói előtt előadással szolgált.

22-én a MRE XIV. zsinati ciklusának második ülésén Szövetségünket *dr. Szilágyi*

Sándor ügyvezető elnök és *dr. h.c. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadónk képviselte.

23-án jelent meg első alkalommal társ-szervezetünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének presbiteri lapja, „*Órállók*” címmel.

25-én Szilágypanitban tartotta 10 éves jubileumi konferenciáját a Zilahi Református Egyházmegye lelkipásztori és presbiteri közössége. Az alkalmon *dr. Szilágyi Sándor* ügyvezető elnök előadást is tartott, anyaországi szövetségünk szolgálatáról.

Ugyanezen a napon a kalotaszegi egyházmegyéhez tartozó Zsobokon presbiteri konferencia volt, melyről lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

Ugyanezen a napon Hévízgyörkön presbiteri konferenciát tartott Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete.

27-én készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

* * *

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: **2015. július 6.** Megjelentetésre szánt írásait eddig az időpontig kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Váczai Gábor

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Apostagi Zoltán, Dr. Kelemenné Farkas Márta, Dr. Kis Domokos Dániel, Kövespataki László, Dr. Papp Vilmos, Dr. Ritoók Zsigmond, Váczai Gábor, Dr. Viczián Miklós.* Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. PhD Békely Lajos.* Felelős kiadó: *Dr. Szilágyi Sándor.* Tördelés: *Heckmann Tamás.* Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Budapest, Ráday u. 28. Tel.: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 2700 Ft, Európa országába 5000 Ft, a tengerentúlra 5700 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait és köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Prime Rate Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza! ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 450 Ft

Kálvin a Szentlélekről: Isten akcióban

„Mi az értelme az emberi életnek?” – hangzik a Genfi Káté kérdése (1545), majd a válasz rá ez: „Istennek, a mi Teremtőnknek a megismerése.” Ez Kálvin számára nem rideg gondolati játékot jelentett, hanem mélyreható megismerést, aminek segítségével maga az ember is megtalálja önmagát. Ki a mi Istenünk? A keresztyének Istene a Szentháromság Isten, klasszikus fogalmazással: az Atya, a Fiú és a Szentlélek Isten. Ez Kálvinnak mindennél fontosabb: ha Istenről e három személyt figyelmen kívül hagyva beszélünk, „akkor Istennek csak pusztája és üres neve röpköd agyunkban az igazi Isten nélkül” (Inst I,13,2).

Isten Lelke – az igazság forrása

Kálvin teológiája valójában és ténylegesen a Szentlélekről és általa szóló teológia. Gondolkodásában a Szentlélek-tan, a pneumatológia „egészen központi és meghatározó szerephez jut” (Michael Beintker). Reformátorunk komolyan veszi az őszövétségi bizonygatótételt és alaposan átgondolja a Lélek egész világot átfogó tevékenységét a teremtett világban (erről az 1Mózes 1,1-hez és a Zsolt 104,29kk-höz írt kommentárjaiban!). Isten „betölt, mozgat és megerősít” mindent az Ő Lelkével. Minden igazság Isten Lelkétől származik, az is, ami a matematikában, az orvostudományban, a jogban vagy a művészetben található, s ezek az igazságok akkor is megállják a helyüket, ha olyan emberek mondják ki, akik nem hisznek Jézus Krisztusban (vö. Inst II,2). „Valahányszor tehát világi írók akadnak kezünkbe, az igazságnak bennük tüdőklő csodálatos fénye arra figyelmeztessen minket, hogy az emberi értelem, bár eredeti tiszta állapotából kiesett, s megromlott, mindazonáltal Isten kiváló

ajándékaival van felruházva és ékesítve jelenleg is. Ha elgondoljuk, hogy az igazság egyedüli forrása Isten Lelke, magát az igazságot nem fogjuk visszaautasítani, sem megvetni, akárhol tüdőklőjük is felénk, ha nem akarunk lázadókká lenni Isten Lelke ellen” (Inst II,2,15).

Isten Lelke hitet támaszt

Lélek nélkül nem lenne hit: „Isten Igéje ugyan mindazok előtt, kiknek hirdettetik, olyan, mint a ragyogó nap, a vakok között azonban semmi gyümölcsöt nem hoz. Mi pedig e tekintetben a természetből fogva vakok vagyunk mindannyian, ezért nem tud elménkbe hatolni, ha csak a Lélek, a benső tanító utat nem csinál neki megvilágosításával!” (Inst III,2,34). „A hittapasztalat tehát mindig Lélek-tapasztalat is” (Michael Beintker). Isten akcióban – röviden fogalmazva: „A Lélek Kálvin számára ezt jelenti: Isten akcióban van, hatásban, szüntelen tevékenységben, a lehető legközelebb jön hozzánk, ugyanakkor névtelen, rejtett vitalitás is” (Michael Beintker).

* * *

Lélek nélkül nincs hit: „A Szentlélek kiváltképpen műve maga a hit”. (Inst III,1,4) „Ha nincs jelen a Szentlélek, akkor a sákramentumok nem adatnak a szívünknek, mintha a fénylő nap vak szemekre világítana, vagy süketeknek énekelnének” (Inst IV,14,9).

(Forrás: Barbara Schenck-Georg Rieger, Kálvin János élete és teológiája röviden, Budapest, 2009, a Presbiteri Szövetség, a Barankovics Alapítvány és a KDNP Protestáns Műhely közös füzet, ford. Dr. Békefy Lajos)

Pünkösdi ima

Uram, Lelked által védj meg az önigazolás kényszerétől, s az önigazultság farizeusi gögjtől. Ó, Szent Lélek, megszentelő jelenlétteddel vezess ki engem tegnapi bűnös önmagamból, s adj erős hitet, hogy mikor mások még nem észlelik, bizonyosan tudjam: Te már formálsz engem, s beleigazítasz Krisztus-formájú személyiségembe. Őrizd meg a jóhiszeműséget bennem a rosszhiszeműség ármányaival szemben! Taníts mind többet hallgatni, de soha nem hallgatni, amikor szólni kell – ügyedben vagy másokért. Adj növekedést az alázatban, s a felfuvalkodottak elviselésében. Bizalmatlanságtól darabokra tört lelkek között őrizd a bizalmat, s a hitet bennem. Hadd éljek minden napot, minden órát úgy, mintha az éppen az utolsó lenne! Józánító Lelkeddal óvj meg a csalódásoktól. Taníts meg arra, hogy megérezzem, miként élnek, gondolkoznak, éreznek a Te kicsinyeid, az utolsók, akik áldozatok e mások megalázásában oly találatékony világban.

Formáld javaid hű sáfárává, hogy mindent ajándéknak, semmit ne ragado-mánynak, birtokomnak tekintsek. Ó, Lélek, adj önfegyelmet, amikor a vadság erői körülvesznek, s tégy képessé arra, hogy a közöny, gyűlölet, agresszió sodrában ne mulasszak el jól tenni valakit – naponta.

A világos látást, s Igédet ne vond meg tőlem. Nem akarom, hogy mindig nekem legyen igazam, de nagyon kérem, hogy megérthessem, mi van mások szívében, tetteinek mélyén, amikor gyors színeváltozásukat tapasztaljuk.

Isten szeretetének lángozó tüze, égess ki szívünkéből minden szennyet, tiszta lángod lobbantson tiszta indulatot bennünk ezen a pünkösdön is. Ámen.

(Walter Lúthi svájci lelkész imája, ford. Dr. Békefy-Röhrig Klaudia)

